करिलक्ष्मीसंवाहन॥ ३ ॥तुकाह्मणेअंतीं ॥ठावमागी
तलासंतीं॥ ४॥ ॥२१८३॥
मांसचर्महाडें ॥ देवाअवघींचगोडें ॥ १ ॥ जेजेहरिरं
गींरंगले॥ कांहींनवजेवायांगेले॥ २ ॥ वेदखायशंखा
सुर ॥ त्याचेंवागवीकलेवर॥ ३ ॥ तुकाह्मणेऐसा ॥ व
राडीयाभक्तीरसा॥ ४॥ ॥२१८४॥
कोणाचिंताआड॥ कोणालोकलाजनाड॥ १ ॥ कैचा
रामअभागीया॥ करींबडबडवायां ॥ २॥ स्मरणाचा
राग॥ क्रोधेंविटाळलेंअंग ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेजडा॥ का
यचालेत्यादगडा॥ ४॥ ॥२१८५॥
आपुलीयाकाज॥ आह्मीसांडियेलीलाज॥ १ ॥तुह्मा
असोंजागवीत ॥ आपुलीयेहार्तीहीत॥ २ ॥ तुह्मीदेह
शून्य॥ आह्माकळेपापपुण्य॥ ३ ॥ सांगायासीलोकां॥
उरउरितउरलातुका॥ ४॥ ॥२१८६॥
मायबापकेवळकासी ॥ तेणेनजावेंतीर्थासी ॥ १ ॥पुं
डलींकेंकायकेलें॥ परब्रह्मउभेंठेलें॥ २ ॥ तैसाहोईसाव
धान॥ ह्रदईंधरीनारायण॥ ३ ॥तुकाह्मणेमायबापें॥
अवघींदेवाचींस्वरूपें॥ ४॥ ॥२१८७॥
सत्यआह्मामनीं॥ नहोगाबाळाचेधणी॥१॥ऐसेंजाणा
ऐसकळ॥ भराशुद्धटाकामळ ॥ २॥ देतोतीक्ष्णउत्तरें ॥
पुढेंव्हावयासीबरें॥ ३ ॥तुकाह्मणेबरेंघडे ॥ देशोंदेशीं
चालेकोडें॥ ४॥ ॥२१८८॥
शिकऊनीहीत॥ सोईलावावेंहेनीत ॥ १॥ त्यागकरून

येखरें॥ ऐसेंविचारावेंबरें॥ २॥ तुमचियातोंडें॥ धर्मा
अधर्माचींखंडें॥ ३॥ मजसाठींदेवा ॥ कायलपवीला
हेवा॥ ४॥ झालासावधान ॥ त्यासीघालावेंभोजन॥
॥ ५ ॥ तुकाह्मणेपिता ॥ वरिबाळाच्यातोहिता ॥ ६॥
॥ २१८९॥
सुखसुखाभेटे ॥ मगतोडिल्यानतुटे॥ १ ॥ रविरश्मिक
ळा ॥ नयेघालीतांपेंडोळा ॥ २॥ दूरितेंजवळी ॥ स्नेहे
आकाशकवळी ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेचित्त॥ माझेंपाईंअ
खंडित॥ ४॥ ॥ २१९०॥
तुह्मानपडेवेच॥ माझासरेलसंकोच॥ १ ॥ फुकासाठीं
जोडेयश॥ तेथेंकांकराआळस॥ २ ॥ कृपेचेभुकेले॥
होयजीवदानकेलें॥ ३ ॥ तुकाह्मणेशीकविलें ॥ माझें
ऐकावेंविठ्ठलें॥ ४॥ ॥ २१९१॥
लोकह्मणतीमजदेव॥ हातोअधर्मउपाव॥ १॥ आतां
कळेलतेंकरीं ॥ सिसतूझेहातींसुरी॥ २॥ अधिकारना
हीं॥ पूजाकरितांतैसेंनाहीं॥ ३॥ मनजाणेपापा॥ तुका
ह्मणेमायबापा॥ ४॥ ॥ २१९२॥
येकाह्मणेभले ॥ दुजेसहजनिंदिले ॥ १॥ कांहींनकरि
तांसायास ॥ सहजघडलेतेदोष ॥ २॥ बरेंवाईटाचें॥
कांहींमजनाहींसाचें॥ ३॥ तुकाह्मणेवाणी ॥ युक्तिअ
वघिचरणीं॥ ४॥ ॥ २१९३॥
आणिलेंशेवटा॥ आतांकामानयेफाटा॥ १ ॥ मजआ
पुलासाह्मणा॥ उपरियानारायणा॥ २॥ वेचियेलीवा

णी ॥ युक्तिअवघीचरणीं॥३॥तुकाधरीपाय ॥ क्षमाक
रवोनीअन्याय ॥ ४ ॥ ॥ २१९४॥
नकराटांचणी ॥ येथेकांहींअडचणी ॥ १ ॥ जिव्हाअमु
पकरीमाप ॥ विठ्ठलपिकलामाझाबाप ॥ २॥ आठही
पाहर ॥ बारामासनिरंतर ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेसर्वकाळ॥
अवघागोविंदगोपाळ ॥ ४ ॥ ॥ २१९५॥
तुझ्यानामाचीआवडी ॥ आह्मींविठोतुझींवेडीं॥ १ ॥
आतांनवजोंआणिकाठायां ॥ गावोंगीतलागोंपायां
॥ २ ॥ कायवैकुंठबापुडें ॥ तुझ्याप्रेमसुखापुढें ॥ ३ ॥
संतसमागममेळ ॥ प्रेमसुखाचासुकाळ ॥ ४॥ तुका
ह्मणेतुझ्यापाईं ॥ जन्ममरणाठावनाहीं ॥ ५ ॥
॥ २१९६ ॥
साखरेच्यायोगेंवर्ख॥ राजाकागदातेंदेख॥ १ ॥ तैसे
आम्हामाणुसपण ॥ रामनामकोण्यागुणे ॥ २ ॥
फिरंगीच्यायोगेंकरी ॥ राजाकाष्ठहातींधरी ॥ ३ ॥
रत्नकनकयोगेंलाख॥ कंठींधरितीश्रीमंतलोक ॥ ४ ॥
देवादेवपाठ ॥ देव्हाऱ्यावरीबैसेस्पष्ट ॥ ५ ॥ ब्रह्मा
नंदयोगेंतुका ॥ पढियंताजनलोका ॥ ६ ॥
॥ २१९७॥
धनवंतालागीं ॥ सर्वमान्यताहेजगीं॥ १ ॥ मातापिता
बंधुजन॥ सर्वमानीतीवचन॥२॥जवमोठाचालेधंदा॥
तवबहिणीह्मणेदादा ॥३॥ सदाशृंगारभूषणें ॥ कांताल
वेबहुमानें ॥ ४ ॥ तुकाह्मणेधन ॥ भाग्यअशाश्वतजा

ण॥५॥ ॥ध्रु॥ ॥ध्रु॥ ॥ध्रु॥ ॥२१९८॥
नविचारितांठायाठाव ॥ कायभुंकेतोगाढव ॥ १ ॥ के
लातैसालाहेदंड ॥ खळअविचारीलंड ॥ २ ॥ करावेंला
ताळें ॥ ऐसेंनेणेकोण्याकाळें ॥ ३ ॥ नकळेउचित ॥ तुका
ह्मणेनीतहीत ॥ ४ ॥ ॥२१९९॥
कंठींनामसिक्का ॥ आतांकळिकाळासीधक्का ॥ १ ॥ रो
खामानाकासिक्कामाना ॥ रोखासिक्कातत्समाना ॥ २ ॥
रोखानमानाकासिक्कानमाना ॥ जतनकरानाकका
ना ॥ ३ ॥ सिक्कानमानीरावण ॥ त्याचेंकेलेंनिसंतान ॥
॥ ४ ॥ सिक्कामानीहाळाहाळ ॥ झालेंसर्वांगशीतळ ॥
॥ ५ ॥ तुकाह्मणेनामसिक्का ॥ पटींबैसलोंनिजसुखा ॥
॥ ६ ॥ ॥२२००॥
भूतींदेवह्मणूनीभेटतोयाजना ॥ नाहींहेभावनानर
नारी ॥ १ ॥ जाणेभावपांडुरंगअंतरींचा ॥ नलगे
द्यावासाचापरिहार ॥ २ ॥ दयेसाठींकेलाउपाधिपसा
रा ॥ जडजीवातारानावकथा ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेनाहीं
पडतउपवास ॥ फिरतसेआसधरूनीयां ॥ ४ ॥ २२०१ ॥
हारपल्याचीनकाचिंत्तीं ॥ धरूंखंतीवायांच ॥ १ ॥ पा
वलेंतेंह्मणेदेवा ॥ सहजसेवायानावें ॥ २ ॥ होणारतें
भोगेंघडे ॥ लाभजोडेसंकल्पें ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेमोकळें
मन ॥ अवघेंपुण्ययानाव ॥ ४ ॥ ॥२२०२॥
नेसणेंआलेंहोतेंगळ्या ॥ लोकरळ्याकरिती ॥ १ ॥
आपणियांसावरिलें ॥ जगभलेंआपण ॥ २ ॥ संबंध

तोतुटलायेणें ॥ जागेपणेंचेष्टांचा ॥ ३ ॥ भलतिसवेंहो
तीआंगें ॥ बासरवेगेंपडिले ॥ ४॥सावरिलेंनीटवोजा॥
दृष्टीलाजापुढिलांच्या ॥ ५ ॥ बरेंउघडलेडोळे ॥ हाळहा
ळेपासुनी॥६॥तुकाह्मणेविटंबणा ॥ नारायणाचुकली
॥ ७ ॥ ॥ २२०३ ॥

जिव्हाजाणेफिकेमधुरकींक्षार॥ येरमासपरहातानक
ळे॥ १ ॥ देखावेंतेंनेत्रींबोलावेंतेंमुखें॥चित्तासुखदुःखें
कळोंयेती॥ २ ॥ परिमळासीघ्राणऐकतीश्रवण ॥ येका
चेंकारणयेकानये ॥ ३ ॥ येकेदेहींभिन्नदावियेल्याक
ळा॥ नाचवीपुतळासूत्रधारी ॥ ४ ॥ तुकाह्मणेऐसीज
याचीतेसत्ता ॥ कांतयाअनंताविसरलेती ॥ ५ ॥
॥ २२०४ ॥

नलगेघावाजीवसहजचिजाणार॥आहेतोंविचारजा
णाकांहीं ॥ १ ॥ मरणजोमागेगाढवाचाबाळ ॥ बोलि
जेचांडाळशुद्धत्यासी ॥ २ ॥ तुकाह्मणेकईहोइलस्वहि
त॥ निधानजोथीतठाकूंपाहे ॥ ३ ॥ ॥ २२०५ ॥

मोलेंवेचुनीयांधुंडितीसेवका ॥ आह्मीतरीफुकामागों
बळें॥ १ ॥नसतांजवळीहितफारकरूं॥जीवभावधरूंतु
झेपाईं॥ २ ॥ नेदूंभोगआह्मीआपुल्याशरीरा ॥ तुह्मा
सीदाताराव्हावेंह्मणूं ॥ ३ ॥ कीर्तितुझीकरूंआमुचेसा
यास॥तुंकारिउदासपांडुरंगा ॥ ४ ॥ तुकाह्मणेतुजका
यमागोंआह्मी ॥ फुकाचेंकांनाभीह्मणसीना ॥ ५ ॥
॥ २२०६ ॥

कायलवणकणिकेविण ॥ येकक्षणसागर ॥ १ ॥ माये
वाढीअडचणी ॥ नारायणीमजविण ॥ २ ॥ कुबेरअ
ट्टाहासजोडी ॥ कायकवडीकारणें ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेकां
चमणी ॥ कोणगणीभांडारीं ॥ ४ ॥ ॥ २२०७ ॥
तुजमजनाहींभेद ॥ केलासहजविनोद ॥ १ ॥ तूंमाझा
आकार ॥ मीतोतूंचीनिराधार ॥ २ ॥ मीतुजमाजीदेवा ॥
घेसीमाझ्याआंगेंसेवा ॥ ३ ॥ मीतुजमाजिअचळ ॥
मजमाजीतूंसबळ ॥ ४ ॥ तूंबोलसीमाझ्यामुखें ॥ मीतो
तुजमाजीसुखें ॥ ५ ॥ तुकाह्मणेदेवा ॥ विपरीतठाईं
नावा ॥ ६ ॥ ॥ २२०८ ॥
वैराग्याचेंभाग्य ॥ संतसंगहाचीलाभ ॥ १ ॥ संतकृपे
चेंहदीप ॥ करींसाधकानिष्पाप ॥ २ ॥ तोचिदेवभक्त ॥
भेदाभेदनाहींज्यांत ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेनाचेगाय ॥ गाणि
यांतविरोनजाय ॥ ४ ॥ ॥ २२०९ ॥
जपतपध्याननलगेधारणा ॥ विठ्ठलकीर्तनामाजीउ
भा ॥ १ ॥ राहेंमाझ्यामनाद्दढयावचनीं ॥ आणिकतेंम
नींनधरावें ॥ २ ॥ कीर्तनींसमाधीसाधनतेमुद्रा ॥ राहा
तीलथाराधरुनियां ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेमुक्तिहरिदासाच्या
घरीं ॥ ॥ बोळंगतीचारीरिद्धिसिद्धि ॥ ४ ॥ ॥ २२१० ॥
नाहींतुजकांहींमागतसंपत्ति ॥ आठवणचित्तींअसों
द्यावी ॥ १ ॥ सरलीयाभोगयेईनशेवटीं ॥ पायापेंयाभे
टीअनुसंधानें ॥ २ ॥ आतांमजसाठींयालआकारास ॥
रोकडीहेआसनाहींदेवा ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेमुखींअसोंतु

झेंनाम॥ देईलतोश्रमदेवोकाळ॥ ४॥ ॥ २२११॥
हितावरियावें॥ कोणीबोलीलोंयाभावें॥ १॥ नव्हती
विनोदउत्तरें॥ केलेंरंजवायाचोरें॥ २॥ केलीआटाआ
टी॥ अक्षराचीदेवासाठीं॥ ३॥ तुकाह्मणेखिजो॥ न
काजागायेथेंनिजों॥ ४॥ ॥ २२१२॥
संचितप्रारब्धक्रियमाण॥ अवघाझालानारायण॥
॥ १॥ नाहींआह्मासीसंबंधु॥ जरामरणकांहींबाधु॥ २॥
द्वैताद्वैतभावें॥ अवघेंव्यापियेलेंदेवें॥ ३॥ तुकाह्मणे
हरि॥ आह्मामाजीक्रीडाकरि॥ ४॥ ॥ २२१३॥
नेणेकरूंसेवा॥ पांडुरंगारुपाळुवा॥ १॥ धांवबुडतोंमी
काढीं॥ सत्ताआपुलियाबोढी॥ २॥ क्रियाकर्महीन॥
झालोंइंद्रियांआधीन॥ ३॥ तुकाविनंतीकरी॥ वेळोवे
ळांपायधरी॥ ४॥ ॥ २२१४॥
जयापासुनिसकळ॥ महिमंडळहेंझालें॥ १॥ तोयेक
पंढरिराणा॥ नयेश्रुतिअनुमाना॥ २॥ विवादतीजया
साठीं॥ जगजेठीतोविठ्ठल॥ ३॥ तुकाह्मणेतोआकळ॥
आहेसकळव्यापक॥ ४॥ ॥ २२१५॥
नाहींरूपनाहींनाव॥ नाहींठावधरावया॥ १॥ जेथेंजा
वेंतेथेंआहे॥ विठ्ठलमायबहिण॥ २॥ नाहींआकारवि
कार॥ चराचरभरलेसें॥ ३॥ नव्हेनिर्गुणसगुण॥ जा
णेकोणतयासीं॥ ४॥ तुकाह्मणेभावावीण॥ त्याचेंम
नवळेना॥ ५॥ ॥ २२१६॥
आहेसकळांवेगळा॥ खेळेकळाचोरूनी॥ १॥ खांब

सूत्राचियेपरी ॥ देवदोरीहालविती ॥ २ ॥ आपणरा
होनीनिराळा ॥ कैसीकळानाचवी ॥ ३ ॥ जेव्हांआसु
डितांदोरी ॥ भूमीवरिपडेतेव्हां ॥ ४ ॥ तुकाह्मणेतोजा
णावा ॥ सखाकरावाआपुला ॥ ५ ॥ ॥२२१७॥
लोहोपरिसासींरुसलें ॥ सोनेंपणासीमुकलें ॥ १ ॥ ये
थेंकोणाचेंकायगेलें ॥ ज्याचेंतेणेंअनहितकेलें ॥ २ ॥ गं
गाआलीआळशावरी ॥ आळसीदेखोनिपळेदूरि ॥ ३ ॥
गांवाखालीलवोहळे ॥ रागेंगंगेसीनमिळे ॥ ४ ॥ तुका
केशवाचादास ॥ गुरुसींनभजेशिष्य ॥ ५ ॥ २२१८ ॥
आतांपुढेंमना ॥ चालीझालीनारायणा ॥ १ ॥ तेथेंरा
हिलेंनीराळें ॥ कैसेंगुंतोनिउगलें ॥ २ ॥ भोवतेभोवणी ॥
आलियाचीऐसीधणी ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेरंगें ॥ रंगलोंसे
पांडुरंगें ॥ ४ ॥ ॥२२१९॥
आळसपाडीविषयकामीं ॥ शक्तिदेईतुझ्यानामीं ॥ १ ॥
आणिकवचनामुकीवाणी ॥ तुमच्यागजरोंघावीगु
णीं ॥ २ ॥ हेंचिविनवणी ॥ विनविलीधरामनीं ॥ ३ ॥ तु
काह्मणेपायडोळा ॥ पाहेयेन्हवींआंधळा ॥ ४ ॥ २२२० ॥
कोणवेचीवाणी ॥ आतांक्षुल्लकाकारणी ॥ १ ॥ आतां
हेंचिकामकरूं ॥ विठ्ठलहृदयांतधरूं ॥ २ ॥ नेदावीयावृ
त्ति ॥ आतांउठोंचीबहुती ॥ ३ ॥ उपदेशलोकां ॥ करु
नीवेडाहोतोतुका ॥ ४ ॥ ॥२२२१॥
मागेनतेंयेकतुज ॥ देईंविचारूनीमज ॥ १ ॥ नकोदुर्ज
नाचासंग ॥ क्षणक्षणाचित्तभंग ॥ २ ॥ जन्मघेईनमी

नाना ॥ बहुसोसीनयातना ॥ ३ ॥ रंकहोईनदीनाचा ॥
घातदेहपातसाचा ॥ ४॥ तुकाह्मणेहेचीआतां ॥ देईदेई
तूंसर्वथा ॥ ५ ॥ ॥२२२२॥
जाणसीउचित ॥ पांडुरंगाधर्मनीत ॥ १ ॥ तरिम्याबोला
वेंतेंकाई ॥ सरेऐसेंतुझेंपाई ॥ २ ॥ पालटतीक्षणे ॥ संचि
तप्रारब्धक्रियमाणे ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेसत्ता ॥ होसिसर्व
कळकरिता ॥ ४ ॥ ॥२२२३॥
तुह्मीकांटाळलांतरी ॥ आह्मानसोडणेहरी ॥ १ ॥ जावें
कवणीयाठाया ॥ सांगाविनवीतोंपाया ॥ २ ॥ केलीजी
वासाठीं ॥ आतांसुखेंलागापाठीं ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेठाव ॥
नसोडणेहाचिभाव ॥ ४ ॥ ॥२२२४॥
येऊनीसंसारीं ॥ मीतोजाणेयेकहरी ॥ १ ॥ नेणेआणि
ककांहींधंदा ॥ नित्यध्यातसेंगोविंदा ॥ २ ॥ कामक्रोध
लोभस्वार्थ ॥ औघामाझापंढरिनाथ ॥ ३ ॥ तुकाह्मणे
येक ॥ धणीविठ्ठलमीसेवक ॥ ४ ॥ ॥२२२५॥
सर्वपक्षींहरिसात्यसखाझाला ॥ वह्याअंगणीच्याक
ल्पलतात्याला ॥ १ ॥ सहजघालीचालतापायवाटे ॥
चिंतामणीसमानहोतिगोटे ॥ २ ॥ ऐसेंहरिभक्तांचेंज्ञा
नमहिमान ॥ अतर्क्यतयांचेंदुर्लभदरुशन ॥ ३ ॥ तुका
ह्मणेतरिसहजबोलेवाणी ॥ त्याचेघरींवेदांतवाहेपाणी
॥ ४ ॥ ॥२२२६॥
आह्माघरींगायेयेकदुभताहे ॥ पान्हानसमायेत्रिभुव
नीं ॥ १ ॥ वाननेसांवळीनावतेश्रीधरा ॥ चरेवसुंधरा

चवदाभुवनें ॥ २ ॥ वत्सनाहींमायभलत्यासवेंजाय॥ कुर्वाळीतोंलाहेभावभरणा ॥ ३ ॥ चहूंधारींक्षीरवोळ लीअमुप ॥ धालेसनकादीकसिद्धमुनी ॥ ४ ॥ तुकाह्म णेमाझीभूकतेथेंकाय ॥ जोगावीतिमायतिन्हीलोक॥ ॥५॥ ॥२२२७॥

कायपुण्यअसेंआहेमजपाशीं ॥ तातडिधांवसीपांडुरं गा॥ १ ॥ कायऐसाभक्तवायांगेलोंथोर ॥ तूंमजसमो रहोसीवेगें॥ २ ॥ कायकष्टमाझेदेखिलीचाकरी॥ तोतूं झडकरीपाचारिसी ॥ ३ ॥ कोणमीनांवाचाथोरगेलों मोठा॥ अपराधीकरंटानारायणा ॥ ४ ॥ तुकाह्मणेना हींठाउकेंसंचित॥ येणेंजन्मेंहितनाहींकेलें॥५॥ २२२८

आमुच्याभावेंतुजदेवपण॥तेंकांविसरूनराहिलासी ॥ १ ॥ समर्थासीनाहींउपकारस्मरण ॥ दिल्याआठ वणवांचूनियां ॥ २॥ चळणवळणसेवकाच्याबळें ॥ निर्गुणाचेमुळेंसांभाळावें ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेआतांआ लोंखंडावरी॥ प्रेमदेउनीहरिबुझवावें॥४॥ २२२९॥

आह्मीमेलोंतेव्हांदिहदिल्हादेवा ॥ आतांकरूंसेवाको णाचीमी॥ १ ॥ सूत्रधारीजैसाहालवितोकळा ॥ नाच वीपुतळात्याच्याछंदें॥२॥बोलतसेंजैसेंबोलवीतोदेव॥ नाहींहासंदेहकासयाचा ॥ ३ ॥ पापपुण्यज्याचेंतोचि जाणेकांहीं॥ संबंधहानाहींआह्मासवें॥ ४॥ तुकाह्मणे तुह्मीआईकाहोमात ॥ आह्मीयाअतीतदेवाहूनी ॥ ॥५॥ ॥२२३०॥

लागोनेदीबोलपायांतुझ्याहरी ॥ जीवजावोपरिनकरीं आन॥ १ ॥ परनारीमजरखुमाईसमान ॥ वमनाहूनी धननीचमानी॥ २॥ तुकाह्मणेयाचीलाजअसेकोणा॥ साहाकारीदीनान्याचीतया॥ ३॥ ॥ २२३१॥
हेचिभेटीसाचरूपाचाआठव ॥ विसावलाजीवआव डीपें ॥ १ ॥ सुखाचेंभातुकेंकरावेंजतन ॥ सेविल्याता हानभूकजाय॥ २॥ दुरिलजवळीआपणचिहोतें॥ क वळीलेंचित्तेंजीवनासी ॥ ३॥ तुकाह्मणेनामघेतोंवेळों वेळां॥ होतीलसकळाशीतळनाडी ४॥ ॥ २२३२॥
आपुलीयाबळेंनाहींबोलवत॥ सखाभगवंतवाचात्या ची ॥ १ ॥ साळुंकीमंजुळबोलतसेवाणी ॥ शीकविता धणीवेगळाची ॥ २॥ कायम्यांपामरेंबोलावींउत्तरें॥ परित्याविश्वंभरेंबोलवीलें॥ ३॥ तुकाह्मणेत्याचीकोण जाणेकळा॥ वागवीपांगुळापायांवीण॥ ४॥ २२३३॥
रितसांगेतेणेंदिल्हेंजीवदान ॥ घातकीतोजाणमना मागे॥ १ ॥ बळेंहेवारावेंअधर्मकरितां॥ आंधळेचाल तांआडराने ॥ २ ॥ द्रव्यदेवोनियांधाडावेंतीर्थासी ॥ नेदावेंचोरासीचंद्रबळ ॥ ३॥ तुकाह्मणेऐसेंआहेंहेंपुरा णीं॥ नाहींमाझीवाणीपदरींची॥ ४॥ ॥ २२३४॥
ऐसाघेईंरेसंन्यास॥ करिसंकल्पाचानाश ॥ १॥ मगतूं राहेंभलतेठाईं॥ जनीवनींकोठेंभाई ॥ २॥ तोडींजाणि वेचीकळा॥ होईवृत्तींसींवेगळा॥ ३॥ तुकाह्मणेनभा॥ होईअणूचाहीगाभा॥ ४॥ ॥ २२३५॥

सोळासहस्रहो ऊं येतें ॥ भरिलें रितें आह्मापें ॥ १ ॥ ऐसे तुह्मी ठायां ठाव ॥ देव ह्मणून संपादे ॥ २ ॥ कैंचीं चिरा मध्यें चिरे ॥ मनां बरे आलें तें ॥ ३ ॥ तुका ह्मणे पांडुरंगा ॥ अंगसंगा भिन्न परा ॥ ४ ॥ ॥ २२३६ ॥

इहलोकीं आह्मा भूषण अवकळा ॥ भोंपळा वाकळा अन्नभिक्षा ॥ १ ॥ निमाली संपदा भयाविरहित ॥ सर्व काळ चित्त समाधान ॥ २ ॥ छिद्राचा आश्रम उंदीर कुळवाडी ॥ धन नाम जोडी देवाचीं ते ॥ ३ ॥ तुका ह्मणे येकशा वटीं राहाणें ॥ वर्ततो या जनाविरहित ॥ ४ ॥

॥ २२३७ ॥

आह्मी भाग्याचे भाग्याचे ॥ आह्मां तांबे भोंपळ्याचे ॥ १ ॥ लोकां घरीं गाई ह्मैसी ॥ आह्मा घरीं उंदीर घुसी ॥ २ ॥ लोकां घरीं तांबें थाळे ॥ आह्मा घरिं परळ काळे ॥ ३ ॥ लोकां घरीं हत्ती घोडे ॥ आह्मा अधोडीचे जोडे ॥ ४ ॥ तुका ह्मणे आह्मी सुडके ॥ आह्मा देखोनी काळ धाके ॥ ५ ॥

॥ २२३८ ॥

गाउं नेणें कळाकुसरी ॥ कान धरुनी ह्मणे हरी ॥ १ ॥ माझ्या बोबडिया बोला ॥ चित्त द्यावें बा विठ्ठला ॥ २ ॥ मज हांसतील लोक ॥ परि मी गाईन निःशंक ॥ ३ ॥ तुझे नामीं मी निर्लज्ज ॥ काय जनासवें काज ॥ ४ ॥ तुका ह्मणे विनंती ॥ तुह्मी परिसा कमळापती ॥ ५ ॥ ॥ २२३९ ॥

विष पोटीं सर्पा ॥ जन भीत तया दर्पा ॥ १ ॥ पंचभूतें नाहीं भिन्न ॥ गुण दुःख देती शीण ॥ २ ॥ चंदन प्रिय वासें ॥

आवडतिजातीऐसे ॥ ३॥ तुकाह्मणेदाणा ॥ कुंथरमि
ळोंनयेअन्ना ॥ ४॥ ॥२२४०॥
देवअवघेंचिप्रतिपादी ॥ वंदीसकळांयेकानिंदी ॥ १ ॥
तेणें अवघेंगेलेंवायां ॥ वीपघांसेयेकेठायां ॥ २ ॥ स
र्वांगकुरवाळी ॥ उपटीयेकरोमावळी ॥ ३ ॥ तुकाह्मणे
चित्त ॥ नाहींजयाचें अंकित ॥ ४॥ ॥२२४१॥
मजमाझाउपदेश ॥ आणिकानयेयाचारस ॥ १ ॥ तु
ह्मीअवघेपांडुरंग ॥ मीचिदुष्टसकळचांग ॥ २॥ तुम
चामीशरणागत ॥ कांहींकरामाझेंहित ॥ ३॥ तुकापाय
धरीं ॥ मीहेंमाझेंदूरकरीं ॥ ४॥ ॥२२४२॥
जाणेत्याचेंवर्मनेणेत्याचेंकर्म ॥ केल्याविणधर्मनेण
वति ॥ १ ॥ मैथुनाचेंसुखसांगितल्याशून्य ॥ अनुभवा
वीणकळोंनये ॥ २ ॥ तुकाह्मणेआतांशाब्दिकहेंज्ञान ॥
विठोबाचीखूणविरळाजाणे ॥ ३ ॥ ॥२२४३॥
अभिमानीपांडुरंग ॥ गोवाकशाचाहामग ॥ १ ॥ अ
नुसरालवलाहीं ॥ नकाविचारकरूंकांहीं ॥ २ ॥ कोठेंरा
हातीलपापें ॥ जाहालीयाअनुतापें ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेये
चिघडी ॥ उभ्यापावईलथडी ॥ ४ ॥ ॥२२४४॥
तुझेंवर्महातीं ॥ दिल्हेंसांगोनीयांसंतीं ॥ १ ॥ मुखींनाम
धरीकंठीं ॥ अवघासांठवीनपोटीं ॥ २ ॥ नवविधावो
ढिनआधीं ॥ सांपडलासीभवासंधी ॥ ३ ॥ तुकाह्मणे
बळियेगाढे ॥ कळिकाळपायांपडे ॥ ४ ॥ ॥२२४५॥
माझ्यामनालागोचाळा ॥ पाहावयाविठ्ठलडोळां ॥ १ ॥

आणिकनाहींचाड ॥ नलगेसंसारहागोड ॥ २ ॥ तरीच फळजन्माआलों ॥ सरतांपांडुरंगींझालों ॥ ३ ॥ तुका ह्मणेदेवा ॥ देईंचरणाचीसेवा ॥ ४ ॥ ॥ २२४६ ॥

औघेजेणेंपापनासे ॥ तेंहेंअसेपंढरीसी ॥ १ ॥ गातजा गागातजागा ॥ प्रेममागाविठ्ठला ॥ २ ॥ औघीसुखा चीचरासी ॥ पुंडलीकासीवोळली ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेज वळीआले ॥ उभेठेलेसमचरणीं ॥ ४ ॥ ॥ २२४७ ॥

देहतुझ्यापाईं ॥ ठेवोनिझालोंउतराई ॥ १ ॥ आतांमाझ्या जीवा ॥ करणेंतेंकरीदेवा ॥ २ ॥ बहुताअपराधी ॥ मति मंदहीनबुद्धी ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेनेणें ॥ भावभक्तींचींल क्षणें ॥ ४ ॥ ॥ २२४८ ॥

जनतेंसुखाचेंदिल्याघेतल्याचें ॥ अंतहिकाळींचेंनाहीं कोण्ही ॥ १ ॥ झाल्याहीनशक्तिनाकडोळेगळती ॥ सां डोनियांपळतीरांडापोरें ॥ २ ॥ बाईलह्मणेखरमरतात रीबरें ॥ नाशीलेंहेंघरथुंकोनियां ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेमाझी नव्हतीलकोणी ॥ तुजचक्रपाणीवांचूनियां ॥ ४ ॥ ॥ २२४९ ॥

जाणोनीनेणतेंकरींमाझेंमन ॥ तुझीप्रेमखुणदेवोनियां ॥ १ ॥ मगमीवव्हारींअसेनवर्तत ॥ जेवीजळांआंतपद्म पत्र ॥ २ ॥ ऐकोनीनाईकेंनिंदास्तुतिकानीं ॥ जैसाकांउ न्मनीयोगीराज ॥ ३ ॥ देखोनीनदेखेप्रपंचहादृष्टी ॥ स्वा मीचियास्तृष्टीचेइल्याजेवीं ॥ ४ ॥ तुकाह्मणेऐसेंझाली यावांचून ॥ करणेंतेंशीणवाटतसे ॥ ५ ॥ ॥ २२५० ॥

विठ्ठलाविठ्ठला॥ कंठआळवितांतुटला ॥ १ ॥ करिंकृ
पाळूनहोसी ॥ कायझालेंमजविशीं ॥ २ ॥ झाल्यावे
रझारा॥ जन्मावहुतांचाफेरा॥ ३॥ तुकाह्मणेनष्टा॥अ
बोलण्यातुझ्याचेष्टा॥ ४ ॥ ॥ २२५१॥

ज्यासीविषयाचेंध्यान ॥ त्यासीकैंचानारायण ॥ १ ॥
साधुकैंचापापियासी॥ कायचांडाळासीकाशी ॥ २॥
कायपतीतासीपिता ॥ कायकसाबासीगीता॥ ३॥ तु
काह्मणेनिरंजनीं॥ शठकैंचाब्रह्मज्ञानी॥४॥ २२५२॥

प्रपंचवोसरो॥ चित्ततुझेपाईंमुरो॥ १ ॥ ऐसेंकरींगापां
डुरंगा॥ शुद्धरंगवावेंरंगा ॥ २ ॥ पुरेपुरेआतां ॥ नको
दुजियाचीसत्ता ॥ ३ ॥ लटिकेंतेंफेडा ॥ तुकाह्मणेजा
वोपीडा ॥ ४ ॥ ॥ २२५३ ॥

ऐकाकलीचेंहेंफळ ॥ पुढेंहोईलब्रह्मघोळ ॥ १॥ चारी
वर्णअठरायाती॥ भोजनकरितीयेकेपंक्तीं॥ २॥ पूजी
तीआसुरारांडा॥ मद्यप्राशीतीलपेंडा ॥ ३॥ वामकव
ळमार्जन॥ जनजाइलअधःपतन॥४॥ तुकाहरिभक्ति
करी॥ शक्तिपाणीवाहेघरीं ॥ ५॥ ॥ २२५४॥

बोलाचेंगौरव॥ नव्हेमाझाअनुभव ॥ १ ॥ माझीहरि
कथामाउली॥ नव्हेअणिकापांगीली ॥ २ ॥ व्यालीवा
ढविलें॥ निजपदींनिजविलें॥ ३॥ दाटलीवोरसें॥ त्रि
भुवनींब्रह्मरसें॥ ४॥ विष्णुजोडीकर ॥ माथांरजवंदी
हार॥ ५॥ तुकाह्मणेबळ॥ तोडरींहाकळिकाळ॥ ६ ॥
॥२२५५॥

शेवटतोभला ॥ माझाबहुगोडझाला ॥ १ ॥ आलोंनि
जाच्यामाहेरा ॥ भेटीरखुमाईच्याबरा ॥ २ ॥ परिहार
झाला ॥ औघ्यादुःखांचामागीला ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेवा
णी ॥ गेलीआतांघेऊंधणी ॥ ४ ॥ ॥ २२५६ ॥
तुझेंनामगाऊंआतां ॥ तुझ्यारंगींनाचोंथाथा ॥ १ ॥ तु
झ्यानामाचाविश्वास ॥ आह्माकैंचागर्भवास ॥ २ ॥ तु
झ्यानामींविसरपडे ॥ तरीकोटिहत्याघडे ॥ ३ ॥ नाम
घ्यारेकोणीफुका ॥ भावेंसांगतसेतुका ॥ ४ ॥ २२५७ ॥
बाइलतरीऐसीव्हावी ॥ नरकागोंवीअनिवार ॥ १ ॥
घडोंनेदीतीर्थयात्रा ॥ केलाकुत्राहातसोका ॥ २ ॥ आ
पुलीचकरवीसेवा ॥ पूजवीदेवासारिखें ॥ ॥ ३ ॥ तुका
ह्मणेगाढवपशु ॥ केलानाशुआयुष्या ॥ ४ ॥ २२५८ ॥
बाईलेआधीनहोयज्याचेंजिणें ॥ तयाच्याअवलोकनें
पडेद्वाड ॥ १ ॥ कासयायातेंप्राणीजितातीसंसारीं ॥ माक
डाच्यापरीगारुड्याच्या ॥ २ ॥ बाईलेच्यामनायेईलतें
खरें ॥ अभागीतपुरेबाइलेचे ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेमेल्यागा
ढवाचेंजिणें ॥ कुतऱ्याचेंखाणेंलगबगा ॥ ४ ॥ २२५९ ॥
जगींमान्यकेलेंहातुझादकार ॥ कींकांहींविचारआहेपु
ढें ॥ १ ॥ करितोंकवित्वजोडितोंअक्षरें ॥ येणेंकायपुरें
झालेंमाझें ॥ २ ॥ तोंवरीहेमाझीनसेरकरकर ॥ जोंनव्हे
विचारतुझ्यामुखें ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेतुजपुंडलिकाचीआ
ण ॥ जरीकांहींवचनकरिसीमज ॥ ४ ॥ २२६० ॥
कोंडिलागेमाजनिरोधोनीराखणें ॥ येथेंकराकारणतें
चिरें ॥ १ ॥ हागेहागेहरिकरितांसांपडला ॥ चारीघा

लागांठीधरीजिवेंमायात्रासाया ॥ २ ॥ तेंचिपुढेंआड
तिचालोभतीलानाड ॥ लाउनीचडफडहातगोवुनि
पळावेगीं ॥ ३ ॥ संशयाचेंबिरडेंयाचेनिरसलेंभेटी ॥
घेतलीतेतुटीआतांघेताफावेल ॥ ४ ॥ तुकायेतोकाकु
ळतीवाउगीयेसोड ॥ यासीचिनिवाडआह्माभारवाह
क॥५॥ ॥२२६१॥
झडमारोनीयांबैसलोंपंगती॥उठवितांफजितीदातया
ची॥ १ ॥ कायतेंउचिततुह्माकांनकळे ॥ कांहोझांकाडो
ळेपांडुरंगा॥ २ ॥ घेईनइच्छेचेंमागोनीसकळ॥ नाहीं
नव्हेकाळबोलायाचा ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेझालोंमानाअ
धिकारी॥ नाहींलोकांपरीलाजदेवा ॥ ४ ॥ २२६२॥
माझ्यावडिलांचीमिरासीगादेवा ॥ तुझीचरणसेवापां
डुरंगा॥ १॥उपवासपारणींराखिलादारोंटा॥ केलाभो
गवटाआह्मालागीं॥ २ ॥ वंशपरंपरादासमीअंकित॥
तुकामोकलीतांलाजकोणा॥ ३॥ ॥ २२६३॥
नामनवदेज्याचीवाचा ॥ तोलेंकदोंवापांचा ॥ १ ॥ हे
चिवोळखतयाची॥ खूणजाणअभक्ताची ॥ २॥ न्या
सिविठ्ठलनाहींठावा॥ त्याचासंगनकरावा॥ ३ ॥ठावा
नाहींपांडुरंग॥ जाणाजातीचातोमांग ॥ ४ ॥ नामन
ह्मणेज्याचेंतोंड ॥ तेंचिचर्मकाचेंकुंड ॥ ५ ॥ तुकाह्मणे
तेचिदिवसीं॥ रांडगेलीमहारापासीं॥ ६ ॥ २२६४॥
पतितमीपापीशरणआलोंतुज॥ राखीमाझीलाजपां
डुरंगा ॥ १ ॥ तारियेलेभक्तनकळेतुझाअंत ॥ थोरमी
पतितपांडुरंगा ॥ २ ॥द्रौपदीबहीणवैरींगांजियेली॥

आपणाऐशीकेलीपांडुरंगा ॥ ३ ॥ प्रल्हादाकारणेस्तं
भींअवतार ॥ माझाकांविसरपांडुरंगा ॥ ४ ॥ सुदामा
ब्राह्मणदरिद्रेंपीडीला ॥ आपणाऐसाकेलापांडुरंगा ॥
॥ ५ ॥ तुकाह्मणेतुजशरणनिजभावें ॥ पापनिर्दाळावें
पांडुरंगा ॥ ६ ॥ ॥ २२६५ ॥
कस्तूरीचेंरूपअतिहीनवर ॥ माजिअसेसारमोलतया ॥
॥ १ ॥ आणिकहितैसींचंदनाचींझाडें ॥ परिमळेंवाढे
मोलतया ॥ २ ॥ कायरूपेंअसेपरिसचांगला ॥ धातुके
लीमोलातेणेंवाटे ॥ ३ ॥ फीरंगआटितांनयेबारारुके ॥
गणेंमोलेंविकेसहस्त्रवरी ॥ ४ ॥ तुकाह्मणेनाहींजातिस
वेंकाम ॥ ज्याचेमुखींनामतोचिधन्य ॥ ५ ॥ २२६६ ॥
नव्हेमीसततआंगाचापाईक ॥ जेंहेंसकळिकसत्तावा
रु ॥ १ ॥ तुह्माआळवावेंपाउलापाउलीं ॥ कृपेचीसाउ
लीकरींमज ॥ २ ॥ शक्तिहीनतरीझालोंशरणागत ॥ आ
पुलावृत्तांतजाणोनियां ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेभयाभेणेंधरि
लेपाय ॥ आणिकउपायनेणोंकांहीं ॥ ४ ॥ २२६७ ॥
पाहूंग्रंथतरीआयुष्यनाहींहातीं ॥ नाहींऐसीमतिअर्थ
कळे ॥ १ ॥ होईलतेंहोयाविठोबाचेनावें ॥ आचरलें
भावेंजीवींधरूं ॥ २ ॥ येखादाअंगासीयेईलप्रकार ॥
विचारितांफारयुक्तिवाढे ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेआळीक
रितांगोमटी ॥ मायबापापोटींयेतीदया ॥ ४ ॥ २२६८ ॥
पाहातांरूपडोळांभरे ॥ अंतरनुरेवेगळें ॥ १ ॥ इच्छावे
सेखेळमांडी ॥ अवघेंसांडीबाहेरी ॥ २ ॥ तोहानंदनंदन
बाई ॥ यासीकायपरिविचार ॥ ३ ॥ दिसतोहानव्हेतै

सा ॥ असेदिशाव्यापक ॥ ४ ॥ लाघवहाखेळेसाठीं ॥
होताभेटीपरतेना ॥ ५ ॥ ह्मणोनीउभीठाकलीये ॥ परत
लीयेयावाटा ॥ ६ ॥ आडकरूनीयांतुका ॥ जोयालोका
दाखवितो ॥ ७ ॥ ॥ २२६९ ॥
इंद्रियांचींदिनें ॥ आह्मीकेलोंनारायणें ॥ १ ॥ ह्मणवो
नीऐसेंसोसी ॥ कायसांगोंकोणापासीं ॥ २ ॥ नाहींआं
गींबळ ॥ त्यागकरितांसकळ ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेमोठें ॥
प्रारब्धेंचिहोतीखोटें ॥ ४ ॥ ॥ २२७० ॥
हातींधरूंजावें ॥ तेणपरतेंचिव्हावें ॥ १ ॥ ऐसाकांहोआ
लावाटा ॥ हीनभाग्याचाकरंटा ॥ २ ॥ देवनासंसार ॥ दो
हींठाईनाहींथार ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेपीक ॥ भूमीनेदीनमि
ळेभूक ॥ ४ ॥ ॥ २२७१ ॥
मोलेंघातलेंरडाया ॥ नाहींअसुआणिमाया ॥ १ ॥ तै
साभक्तिवादकाय ॥ रंगबेगडीचान्याय ॥ २ ॥ वेठींध
रिल्यादाविभाव ॥ मागेंपळायाचापाव ॥ ३ ॥ काजव्या
चेजोती ॥ तुकाह्मणेनलगेवाती ॥ ४ ॥ ॥ २२७२ ॥
तरीचजन्मायावें ॥ दासविठ्ठलाचेंव्हावें ॥ १ ॥ नाहींतरी
कायथोडी ॥ श्वानसूकरबापुडीं ॥ २ ॥ झाल्याचेंतेंफळ ॥
आंगींलागोनेदीमळ ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेभले ॥ ज्याच्या
नावामानवले ॥ ४ ॥ ॥ २२७३ ॥
द्याजीआतांमाझाविचारूनीभाग ॥ नखंडेहालाग
अहाचपणे ॥ १ ॥ कितीनेणोतुह्मासाहातेकटकट ॥
आह्मीचवाईटनिवडलोंते ॥ २ ॥ करितांकळहेजीवाची

येसाठीं ॥ हेतुझावोखटीढाळदेवा ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेधी
रकारणआपुला ॥ तुह्मीतोंविठ्ठलामायातीत ॥ ४ ॥
॥ २२७४ ॥
आमुचेठाउकेतुझागर्भवास ॥ बळिवंतदोषकेलेभोग
॥ १ ॥ कायहासांगावानसतानवलाव ॥ मैंदपणेंभाव
भुलवण्याचा ॥ २ ॥ येकापळवोनीयेकापाठीलावा ॥
कवतुकदेवापाहावया ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेऐसेंजेणेंचेतवी
लें ॥ त्याच्यानेंउगलेंकैसेंनव्हे ॥ ४ ॥ ॥ २२७५ ॥
निर्दयासीतुझाकरितांदंडण ॥ तुमचेंगाऱ्हाणेंकोणेघ्या
वें ॥ १ ॥ भाकीतोंकरुणाआईकतीकान ॥ उगलेंचि
मौनधरिलेंऐसें ॥ २ ॥ दीनपणेपाहेपायभीडावोनी ॥
मंजुळवचनींविनवीतसें ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेआतांमना
सीउकला ॥ कायजीविठ्ठलापाहातसा ॥ ४ ॥ २२७६ ॥
नसतोंकेविलवाणे ॥ कांहींतुमच्याकृपादानें ॥ १ ॥ हे
चितयाचीवोळखी ॥ धालेंटवटवीतमुखीं ॥ २ ॥ वा
यांजातनाहीं ॥ वचनप्रीतीचेंतेंकांहीं ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेदे
वा ॥ सत्ययेतेंअनुभवा ॥ ४ ॥ ॥ २२७७ ॥
झालोंतवसाचे ॥ दासराहावणेकाचे ॥ १ ॥ हेंकामिळ
तेंउचिता ॥ तुह्मीनेणाकृपावंता ॥ २ ॥ सिव्हाचींतेपि
लें ॥ जायघेऊनीयांकोल्हें ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेनास ॥ आ
ह्मांह्मणवीलीयादास ॥ ४ ॥ ॥ २२७८ ॥
देवाच्याउद्देशेंजेथेंजेथेंभाव ॥ तोतोवसेठावविश्वंभरें
॥ १ ॥ लोभाचेसंकल्पपळालीयावरी ॥ कैचीतेथेंउरी

पापपुण्या ॥ २ ॥ शुद्धभक्तिमनझालीयानिर्मळ ॥ कु
श्मळींविटाळवज्रलेप ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेज्याचेंतयासी
चकळे॥प्रांतयेतोफळेकळोंमग॥४॥ ॥२२७९॥
फडसणीधरितांअडचणीचाठाव ॥ह्मणवोनीजीवत्रा
सलासे ॥ १ ॥ लौकीकाबाहेरीराहिलोंनिराळा ॥ तु
जविणवेगळानाहींदुजा॥ २॥संकोचानेंनाहींहोतध
णिवरी ॥ उरउनीउरीकायकाज ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेके
लेंइच्छेचिसारिखें ॥नाहींसेपारिखेंयेथेंकोण्ही ॥ ४ ॥
॥२२८०॥
हेंचिजतनकरादान॥धरुनीचरणराहिलोंते ॥ १ ॥ आ
णिककांहींनघालींभार ॥ बहुफारसांकडें ॥ २ ॥ घ्या
विमाझेहातेंसेवा॥हेचिदेवाविनवणी ॥३॥तुकातुम
चाह्मणवीदास॥त्याचिआसपुरवावी॥४॥२२८१॥
आपुल्याचफुंदे॥जेथेंतेथेंघेतीछंदें॥१॥पडिलासत्याचा
दुष्काळ॥बहुफारझालीघोळ ॥ २ ॥ विश्वासाचीमो
ट॥याचेंकपाळींतेंनाट ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेघाणा॥मूढा
तीर्थप्रदक्षिणा॥४॥ ॥२२८२॥
उद्वेगाचीधांवबैसलीआसनीं ॥ पडिलेनारायणींमोट
ळेहे ॥१॥ सकळनिश्चिंतीझालीहाभरवसा॥ नाहींग
र्भवासायेणेंऐसा ॥ २ ॥ आपुलीयानावेंनाहींआह्मा
जीणें॥ अभिमानतेणेंनेलादेवें ॥३॥ तुकाह्मणेचळेंयें
काचीयासत्ता ॥ आपुलेंमिरवितापणऐसे ॥ ४ ॥
॥२२८३॥

बहुतांपुरेऐसावाण॥ आलेंधनघरासी ॥ १ ॥ घ्यारेफु
कामोलेंविण॥ नारायणनभूला॥ २॥ ऐकोनीवळल्या
मने॥ बरवेकानेंसादर ॥ ३॥ तुकाह्मणेकरूंनिश्चिंती॥
निश्चितीतेंठेवावी॥ ४॥ ॥२२८४॥
माझीमजजातीआवरलीदेवा ॥ नव्हतायागोवाइंद्रि
यांचा ॥ १ ॥ कासयामीतुझाह्मणवीतोंदास॥ असतो
उदाससर्वभावें॥ २॥ भयाचियाभेणेंधरियलीकास॥
नपुरतांआसकायथोरी॥ ३ ॥ तुकाह्मणेआपआपली
जतन॥ कैचेंथोरपणमगतुझा॥ ४॥ ॥२२८५॥
विनवीतोंतरिआणीतोसीपरी ॥ याचकानेंथोरिदात
याची॥ १ ॥ आमुचेहीकांहींअसोंघाउपकार ॥ येक
ल्यानेंथोरकैचेतुह्मी ॥ २ ॥ नघ्यावीजीकांहींबहुसाल
शेवा ॥ गौरवतोदेवायत्नकीजे ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेनाहीं
आमुचिमीरासी ॥ असावेसीऐसीदुर्बळेंची ॥ ४ ॥
॥२२८६॥
कायऐसेंयेकहोतेंकोण्याकाळें ॥ समर्थाचेबळेंका
यनव्हे ॥ १ ॥ घालोनीयांबैसलोंमिरासीसीपाया ॥
जिंकोंदेवरायासंदेहनाहीं॥ २ ॥ केलातोनसंडीआतां
कईवाड ॥ वारिनेंहेआडकामक्रोध॥ ३ ॥ तुकाह्मणे
झालीआळशाचीधाडी ॥ नव्हतिआलीजोडीकळों
साच॥ ४॥ ॥२२८७॥
झालेंसमाधान॥ तुमचेधरिलेचरण॥ १॥ आतांउठा
वेंसेंमना॥ येतनाहींनारायणा॥ २॥ सुखाडिकपणें॥

येथेंसांपडलेंकेणें ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेभाग ॥ गेलानिवार
लालाग ॥ ४ ॥ ॥ २२८८ ॥
मुखाकडेवास ॥ पाहेकरूनियांआस ॥ १ ॥ आतांहोई
लतेंशीरीं ॥ मनोगतआज्ञाधारी ॥ २ ॥ तुह्मीअंगीका
र ॥ केलापाहिजेतोसार ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेदारीं ॥ उभाया
चकमीहरी ॥ ४ ॥ ॥ २२८९ ॥
नाहींमाथाभार ॥ तुह्मीघेतहाविचार ॥ १ ॥ जाणोनि
यांऐसेंकेलें ॥ दुरिलअंगासीलाविलें ॥ २ ॥ आतांबो
लावेंआवडी ॥ नामघ्यावेंघडोघडी ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेदु
री ॥ देवाखोटिऐसीऊरी ॥ ४ ॥ ॥ २२९० ॥
माझेजडभारी ॥ आतांअवघेंतुह्मावरी ॥ १ ॥ झालोंअं
कितअंकीला ॥ तुमचामुकलोंमागीला ॥ २ ॥ करिती
जेकाम ॥ माझीसेवातुझेंनाम ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेपायां
लागें ॥ कांहींनेदीनानमागें ॥ ४ ॥ ॥ २२९१ ॥
तुह्मीआह्मीभलेआतां ॥ झालीचिंताकशाची ॥ १ ॥ आ
पुलालेआलोंस्थळीं ॥ मौनकळिवाढेना ॥ २ ॥ सहज
मनींहोतें ॥ तेंचितेंचितेंघडलें ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेनसतें
अंगा ॥ येतसांगासारिखें ॥ ४ ॥ ॥ २२९२ ॥
चित्ताऐसीनकोदेऊंआठवण ॥ देवाचेचरणअंतरती ॥
॥ १ ॥ आलीयावचनरामनामध्वनी ॥ आयकावीका
नीऐसीगोडी ॥ २ ॥ मत्सराचाठावशरीरीनसावा ॥ ला
भावीणजीवादुःखदेतो ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेराहेअंतरींशी
तळ ॥ शांतिचेंतेंबळक्षमाअंगीं ॥ ४ ॥ ॥ २२९३ ॥

तरिचहाजीवसंसारींउदास ॥ धरीलाविश्वासतुह्मासो
ई॥ १ ॥ येकेजातीवीणनाहींकळवळा ॥ वोढलीगोपा
ळासूत्रदोरी ॥ २ ॥ फुटतसेप्राणक्षणाच्याविसरें॥ हे
तोपरस्परेंसारिखेंची॥ ३ ॥ तुकाह्मणेचित्तींराखिलाअ
नुभव ॥ तेणेंहासंदेहनिवारिला ॥ ४ ॥ ॥ २२९४॥
कितीविवंचनाकरितसेंजीवीं ॥ मनधांवडवींदाहीदि
शा॥ १ ॥ कोणायेकाभावेंतुह्मीअंगीकार ॥ करावावि
चारयाजसाठीं॥ २ ॥ इतरतेआतांलाभतुच्छझाले ॥
अनुभवाआलेगुणागुण ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेलागोअखं
डसमाधी जावेंप्रेमबोधींबुडोनीयां ॥ ४ ॥ २२९५॥
ढिकचिंतनाहींसंसारसंबंधा॥ तुटेनायाबाधाभवरोगा
चा ॥ १ ॥ तातडितेकरीह्मणोनीतातडी॥साधीलीतेघ
डीसोनीयाची॥२॥संकल्पाच्याबीजेंइंद्रियांचीचाली॥
प्रारब्धतेंघालीगर्भवासा ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेबीजेंजाळु
नीसकळ॥ करावेगोपाळेंआपुलेभाट ॥ ४ ॥ २२९६॥
आतांहोईनधरणेकरी ॥ भीतरीचकोंडीन॥ १ ॥ नाहीं
केलीजीवसाठीं ॥तोकांगोष्टिरुचेते॥ २ ॥ आधींनिर्धा
रतोसार ॥ मगभारसोसीन ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेखाऊंजे
ऊं॥ नेदुहोऊंवेगळा॥ ४॥ ॥ २२९७॥
हातोनव्हेकांहींनिराशेचाठाव॥भलेपोटींवावराखिली
या॥ १ ॥ विश्वंभरेंविश्वासामाविलेंपोटीं॥ तेथेंचिशेव
टींआह्मीअसों॥ २ ॥ नेणतांचिंतनकरितोंअंतरीं॥ ते
थेंअभ्यंतरींउमटेतें॥ ३ ॥ तुकाह्मणेमाझास्वामीअबो

लण॥पुरवूंखूणेखुणाजाणतसों॥ ४॥ ॥ २२९८॥
निष्ठुरतोदिसेनिराकारपणें॥ कोंवळासगुणेप्रतिपाळी
॥ १॥ केलाचकरावाकेलाकईवाड ॥ होईलतेंगोडनपु
रेतें॥ २॥ मथिलियालागेनवनीतहाता॥ नासेवितळ
तांअहाचतें॥ ३॥ तुकाह्मणे आतांमनासींविचार॥ क
रावातोसारयेकचित्त॥ ४॥ ॥ २२९९॥
बहुदेवाबरेंझालें॥ नसतेंगेलेंसोवळें॥ १॥ धोवटासी
पडिलीगांठी॥ जगजेठीप्रसादें॥ २॥ गादल्याचाझा
लाझाडा॥ गेलीपीडाविकल्प॥३॥ तुकाह्मणेवरावरी॥
निर्मळकरीनिर्मळा॥ ४॥ ॥ २३००॥
स्वामित्वाचेंवर्मअसोनिजवळी॥ वाहोंजावेंमोळीगु
णासवें॥१॥ काबाडापासोनीसोडवादातारा॥कांहींन
काभारापात्रकरूं॥२॥ धनवंत्याचियेअंगींसत्ताबळ॥
व्याधितेसकळतोडावया॥ ३॥ तुकाह्मणे आलेंमोडा
याकोपट॥ सांडोव्याचीवाटविसरावी॥४॥२३०१॥
ऋणाच्यापरिहाराझालोंवोळंगणा॥ द्यावीनारायणा
वासलाती॥ १॥ झालोंउतराईशरीरसंकल्पें॥ चुकोंद्या
वींपापेंसकळहि॥ २॥ आजिवरीहोतोंधरूनं जिवासी
॥ व्याजींकासावीसिबहुकेलें॥ ३॥ तुकाह्मणेमनाआ
णिलाम्यांभाव॥ तुमचातेथेंठावआहेदेवा॥ ४॥
॥ २३०२॥
येणेंपांगेंपायांपासीं॥ निश्चयेसीराहेन॥ १॥ सांगीत
लीकरीनसेवा॥ सकळदेवादास्यत्व॥ २॥ बंधनाची

तुटलीबेडी ॥ हेचिजोडीमगआह्मा ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेन व्हेक्षण ॥ पायावीणवेगळा ॥ ४ ॥ ॥ २३०३ ॥

आपुल्याआपणउगवालिगाड ॥ कायमाझेंजडकरुनी घ्याल ॥ १ ॥ उद्धारासीकायउद्धाराचेंकाम ॥ वाढऊंचि श्रमनयेदेवा ॥ २ ॥ करामजसाठीं आतांवाडपोट ॥ ठावेंनाहींतंटझालेलोकीं ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेबाकीझडलिया वरी ॥ नपडेवेव्हारींसंचिताचे ॥ ४ ॥ ॥ २३०४ ॥

सर्वसंगींवीटआला ॥ तूंयेकलाआवडसी ॥ १ ॥ दिल्ही आतांपाईंमिठी ॥ जगजेठीनसोडीं ॥ २ ॥ बहुझालोंखेदक्षीण ॥ येणेशीणतोनासे ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेगंगेवास ॥ बहुत्याआसस्थळाची ॥ ४ ॥ ॥ २३०५ ॥

शीतळतेंशीतळाहुनी ॥ पायवणिचरणीचे ॥ १ ॥ सेवनहेंशिरसाधरी ॥ अंतरींहीवरदळा ॥ २ ॥ अबघेंचिनाशीपाप ॥ तीर्थबापमाझ्याचे ॥ ३ ॥ बैसोनियांतुकातळीं ॥ त्याकल्लोळींडौरला ॥ ४ ॥ ॥ २३०६ ॥

गोदेकांठींहोताआड ॥ करुनीकोडकौतुकें ॥ १ ॥ देखण्यानेंयेककेलें ॥ आइत्यानेलेंजीवनापें ॥ २ ॥ राखोनीयांहोतोंठाव ॥ अल्पजीवलावोनी ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेफिटेधणी ॥ हेसज्जनींविश्रांती ॥ ४ २३०७ ॥

नपाहेमाघारेंआतांपरतोनी ॥ संसारापासोनीविटलाजीव ॥ १ ॥ सामोरेयेऊनीकवळीदातारा ॥ काळाचाहाकारानसाहावे ॥ २ ॥ सावधानचित्तहोईलआधारें ॥ खेळतांहीवरेंवाढईल ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेकंठदाटला

यासोसें ॥ नपवेचिंकैसेजवळीहे ॥ ४ ॥ ॥ २३०८ ॥
मथनींनवनीत ॥ सर्वहीतकारक ॥ १ ॥ दंडवतदंडापरि ॥
मागेंउरीनउरावी ॥ २ ॥ वचनाचापसरुकाई ॥ तातढी
हेपासींच ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेजगजेठी ॥ लावींकंठींउच
लोनी ॥ ४ ॥ ॥ २३०९ ॥
अवचिताहातींठेवा ॥ दिल्हासेवानकरितां ॥ १ ॥ भा
ग्यफळलेंझालीभेटी ॥ नेघेतुटीयावरी ॥ २ ॥ दैन्यगेलें
हरलींचिंता ॥ सदैवआतांयावरी ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेवांटा
झाला ॥ बोलोंबोलादेवासी ॥ ४ ॥ ॥ २३१० ॥
समर्थाचीधरिलीकास ॥ आतांनाशकशाचा ॥ १ ॥ धां
वेपावेकरिनल्हाहो ॥ तुमच्याअहोविठ्ठला ॥ २ ॥ नलगे
मजपाहाणेदिशा ॥ हाकेसरसावोढसी ॥ ३ ॥ तुकाह्म
णेनव्हेधीर ॥ तुह्मास्थीरदयेनें ॥ ४ ॥ ॥ २३११ ॥
करूंतैसेंपाठांतर ॥ करुणाकरभाषण ॥ १ ॥ जिहींकेला
मूर्त्तिमंत ॥ ऐसासंतप्रसाद ॥ २ ॥ सोज्वळकेल्यावाटा ॥
आइत्यानीटामागिल्या ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेघेऊंधांवा ॥ क
रूंहावातोजोडी ॥ ४ ॥ ॥ २३१२ ॥
अचळनचळेऐसेंझालेंमन ॥ धरूनीनिजखूणराहिलों
से ॥ १ ॥ आवडीबैसलीगुणाचीअंतरीं ॥ करूंधणीवरी
सेवनतें ॥ २ ॥ येकविधभावनव्हेत्याभावना ॥ आणि
कयागुणानमीळवे ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेमाझेपडिलेंआहा
रीं ॥ ध्यानविटेवरीठाकलेंतें ॥ ४ ॥ ॥ २३१३ ॥
कायतुझीथोरीवर्णूमीपामर ॥ होसीदयाकररूपासिंधु

॥ १ ॥तुजऐसीदयानाहींआणिकासी ॥ ऐसेंहृषीकेशी
नवलयेक ॥ २ ॥ कुरुक्षेत्रभूमीवरिपक्षीव्याले ॥ तृणा
माजिकेलेकोंठत्यांणीं ॥ ३ ॥ अकस्माततेथेरणखांब
रोंविला ॥ युद्धाचानेमिलाठावतेथें ॥ ४ ॥ कौरवपां
डवदळभारदोन्ही ॥ झुंजावयारणीं आलेतेथें ॥ ५ ॥
तयेकाळींतुजपक्षीआठविती ॥ पावबाश्रीपतिह्मणो
नियां ॥ ६ ॥ हस्तीघोडेरथयेथेंधांवतील ॥ पाषाणहो
तीलशतचूर्ण ॥ ७ ॥ ऐसीयेआकांतींवांचोंकैशापरी ॥
धांवबाश्रीहरिलवलाहें ॥ ८ ॥ टाकोनियांपिलींकैसें
जावेंआतां ॥ पावेंजगन्नाथालवलाहीं ॥ ९ ॥ आ
लीतयेकाळींकृपातुझ्याचित्ता ॥ अनाथांच्यानाथाना
रायणा ॥ १० ॥ येकागजाचीयाकंठींघंटाहोती ॥ पड
लीअवचितीतयांवरी ॥ ११ ॥ अठरादिवसतेथेंद्वंद्वयुद्ध
झालें ॥ वाराऊनलागलेंनाहींतया ॥ १२ ॥ झुंजझाल्या
वरिदाविलेंअर्जुना ॥ तुह्मीनारायणापक्षीयांसी ॥ १३
पाहेंआपुलीयादासाम्यांरक्षिलें ॥ रणींवांचविलेकैशा
परी ॥ १४ ॥ ऐसीतुजमायाआपुल्याभक्तांची ॥ माउ
लीआमुचीतुकाह्मणे ॥ १५ ॥ ॥ २३१४ ॥
वैष्णवासंगतीसुखवाटेजीवा ॥ आणिकर्मादेवाकांहीं
नेणें ॥ १ ॥ गायनाचेउडेआपुलियाछंदें ॥ मनाच्याआ
नंदेंआवडीनें ॥ २ ॥ लाजभयशंकादुराविलामान ॥ न
कळेसाधनयापरतें ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेआतांआपुल्यासा
यासें ॥ आह्माजगदीशेंसांभाळावें ॥ ४ ॥ ॥ २३१५ ॥

शरणशरणवाणी॥शरणत्रिवाचाविनवणी॥ १ ॥स्तु
तिनपुरेहेवाचा॥सत्यदासमीदासांचा॥ २ ॥देहनसां
भाळून॥पायांवरीलोटांगण ॥ ३ ॥ विनवीतुकासंतां
दीन॥नव्हेगौरवेंउत्तीर्ण॥ ४ ॥ ॥२३१६॥
लेंकरालेववीमाताअळंकार ॥ नाहींअंतपारआवडी
सी॥ १ ॥ रूपेचेंपोसणेंतुमचेंमीदीन ॥ आजिसंतज
नमायबाप ॥ २ ॥ आरुषउत्तरींसंतोषेमाउली॥ कव
ळूनीघालीह्रदयांत॥ ३॥ पोटाआलेंत्याचेनेणेगुणदो
ष॥ कल्याणाचीआसअसावीहे॥ ४ ॥मनाचीतेचाली
मोहाचीयेसोई॥वोघगंगाकाईपरतोजाणे॥ ५॥ तुका
ह्मणेकोठेंउदारमेघाशक्ति ॥ माझीतृपाकितीचातका
ची॥ ६॥ ॥ २३१७॥
युक्तितवझाल्याकुंठीतसकळा ॥ उरलीहेकळाजीवना
ची ॥ १ ॥ संतचरणींभावेंठेविलेंमस्तक॥जोडोनीह
स्तकराहिलोंसे ॥ २ जाणपणेंनेणेंकांहींचप्रकार॥सा
क्षीतेंअंतरअंतरासी ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेतुह्मीकेलेंअभय
दान॥तेणेंसमाधानेंराहिलोंसे॥ ४ ॥ ॥ २३१८ ॥
ह्मागेआलोंह्मणेकोण्हीबुडतीया ॥ तेणेंकितीतयाबळ
चढे ॥ १ ॥ तुह्मीतंवभारघेतलासकळ॥ आश्वासिलों
बाळअभयकरें॥ २॥ भुकेलियाआसदावितांनिर्धार॥
कितीहोयधीरसमाधान ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेदिल्हीचिंता
मणिसाठीं॥ उचितकांचवटीदंडवत ॥ ४ ॥ २३१९॥
कैसातोदेखिलाहोसीलगोपाळीं ॥ पुण्यवंताडोळींना

रायणा ॥ १ ॥ तेणेलोभेंजीवझालासेबराडी ॥ आह्मींऐ
सीजोडीकईलाभों ॥ २ ॥ असेलतेकैसेंदर्शनाचेंसुख ॥
अनुभवेंश्रीमुखअनुभवीतां ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेवाटेदेशी
आलिंगन ॥ अवस्थातेक्षणक्षणाहोते ॥ ४ ॥ २३२० ॥
कासयायालोभेंकेलेंआर्तभूत ॥ सांगामाझेंचित्तनारा
यणा ॥ १ ॥ चातकाचेपरियेकचीनिर्धार ॥ लक्षभेदी
तीरफिरेनेणे ॥ २ ॥ सांवळेरूपडेंचतुर्भुजमूर्ति ॥ कृष्ण
रामचित्तींसंकल्पहा ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेकरीआवडिसीठा
व ॥ नकोमाझाभावभंगूंदेवा ॥ ४ ॥ ॥ २३२१ ॥
कायमाझापणहोईललटिका ॥ ब्रीदावळीलोकांदावी
लीते ॥ १ ॥ खरीकरूनियांदेईंमाझीआळी ॥ येउनीकु
र्वाळीपांडुरंगे ॥ २ ॥ आणिकम्यांकोणाह्मणवावेंहातीं ॥
नयेकाकुळतीदुजीयासी ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेमजयेथींची
वोळखी ॥ होईनतोसुखीपायांनीच ॥ ४ ॥ २३२२ ॥
तुह्माआह्माजवझालीयासमान ॥ तेथेंकोणाकोणसन
मानी ॥ १ ॥ उरितोराहिलीगोमटेंगौरव ॥ वोढेमाझा
जीवपायांपाशीं ॥ २ ॥ नेणपणेंआह्मीआळऊंवोरसें ॥
बोलवीतोरसेंशब्दरत्नें ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेलळेपाळींवो
विठ्ठले ॥ कायहेउरवीलेभेदाभेद ॥ ४ ॥ ॥ २३२३ ॥
नकोमाझेमानूंआहाचतेशब्द ॥ कळवळ्याचावादक
रीतसे ॥ १ ॥ कासयानेंबळकरूंपायांपाशीं ॥ भाकावी
तेदासीकरुणाआह्मी ॥ २ ॥ कायमजचाडअसेयालौ
कीकें ॥ परिअसेनीकेंअनुभवाचे ॥ ३ ॥ लांचावल्या

साठींवचनाचीआळी ॥ ठकल्यानेंघोळीजवळीमन ॥
॥ ४ ॥ वाटतसेआसपुरवीसीऐसें ॥ तरीअंगींपिसेंला
वीयेलें ॥ ५ ॥ तुकाह्मणेमाझीयेथेंचिआवडी॥ श्रीमु
खाचीगोडीइच्छीतसें ॥ ६ ॥ ॥२३२४॥
जन्माआलीयाचालाभ ॥ पद्मनाभदरुशन ॥ १ ॥ ह्म
णउनीलवलाहें ॥ पायआहेंचिंतित ॥ २ ॥ पाठीलागा
येतोकाळ ॥ तूंरुपाळमाउली ॥३॥ बहुउसंतीतआलों ॥
तयाभ्यालोंस्थळासी ॥४॥ कोण्याउपायेंहेघडे ॥ भवअं
गडेसुटकेचें ॥ ५ ॥ तुकाह्मणेतूंजननी ॥ येनिर्वाणीवि
ठ्ठले ॥६॥ ॥२३२५॥
जेणेवाढेअपकीर्ति ॥ सर्वाअर्थीतेंत्यजावें ॥ १ ॥ सत्य
रुचेभलेपण ॥ वचनतेंजगासी ॥ २ ॥ होइजेतेंशूरत्या
गें ॥ वाउगेंतेंसारावें ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेखोटेंवर्म ॥ निंद्य
कर्मकाळिमा ॥४॥ ॥२३२६॥
याचीसवेलागलीजीवा ॥ गोडीहेवासंगाचा ॥ १ ॥ प
रतेंनसरवेदूरी ॥ क्षणहरीपासूनी ॥ २ ॥ झालेंतरीकाय
तंट ॥ आतांचटनसांडे ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेचक्रचाळे ॥
वेडबळेंलाविलें ॥४॥ ॥२३२७॥
याचातंवहाचिमोळा ॥ देखिलाडोळांउदंड ॥ १ ॥ नेदी
मगफिरोंमागें ॥ अंगाअंगेंसंचरे ॥ २ ॥ कागायाचीने
णाखोडी ॥ जिभाजोडीकरितसे ॥ ३ ॥ पांघरतेबहुका
ळें ॥ घोंगडेंहिठाईचे ॥ ४ ॥ अंगींवसेचिनालाज ॥ न
ह्मणेभाजकोणाची ॥ ५ ॥ सर्वसाक्षीअबोल्यानें ॥ तु

श्चितकोणेंनसावें ॥ ६ ॥ तुकाह्मणेधरिलाहातीं ॥ मग
निश्चितीहरीन ॥ ७॥ ॥२३२८॥
प्रसिद्धहाअसेजगा ॥ अवघ्यारंगारंगाचा ॥ १ ॥ तरी
वाटानवजेकोणी ॥ नारायणींघरबुडी ॥ २ ॥ बहुतांएे
सेंकलेंमागें ॥ लागलागेलागेना ॥ ३ ॥ होकानरअथवा
नारी ॥ लाहानथोरीसादर ॥ ४ ॥ झालेवेगळेलोकींपुरे ॥
मगनुरेसमूळ ॥ ५ ॥ कळेनातोआहेकैसा ॥ कोणीदि
शाबहुथोडा ॥ ६ ॥ तुकाह्मणेदुसऱ्याभावें ॥ छायाना
वेंनदेखवे ॥ ७॥ ॥२३२९॥
नसांडावाआतांएेसावाटेठाव ॥ भयासीउपावरक्षणा
चा ॥ १ ॥ ह्मणऊनीमनेंवोळ्ळियलेंमन ॥ कारियाकार
णचाडनाहीं ॥ २ ॥ मानावीउपाधिकरूनीयांमूळ ॥
राखतांविटाळतेचिव्हावें ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेयेथेंनव
चेवचन ॥ निर्जीनिजखूणसांपडली ॥ ४ ॥ २३३०॥
सत्तेचेंभोजनसमयींआंतुड ॥ श्रवणहीघडेरुचिनेसी
॥ १ ॥ वर्मेंभ्रमनेलाझालेंयेकमय ॥ त्हदयस्थींसोय
संगझाला ॥ २ ॥ कोथळीसजमापडिलेंसंचित ॥ मा
पल्याचावींतनेमझाला ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेधणीएेसा
झालोंआतां ॥ करींनतेसत्तामाझीआहे ॥ ४ ॥
॥२३३१॥
देईलतेंउणेंनाहीं ॥ याचेकांहींपदरीं ॥ १ ॥ पाहिजेतेंसं
चितआतां ॥ येथेंसत्ताकराया ॥ २ ॥ गुणाएेसाभर
णाभरी ॥ जोंजोंचारीतेलोभें ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेदेवींदेव ॥

फळभावआपुला ॥ ४ ॥ ॥५॥ ॥२३३२॥
तेव्हांहोतोंभोगाधीन ॥ तुह्माभिन्नपासुनी ॥ १ ॥ आ
तांबोलोनयेऐसें ॥ अनारीसेंवेगळें ॥ २ ॥ सन्मुखझा
लोंस्वामीकडे ॥ भवओंटडेनिराळे ॥ ३ ॥ चिंतिलेंतेंचिं
तामणी ॥ फिटेधणीतोंद्यावें ॥ ४ ॥ सहजस्थितिआ
हेअंगीं ॥ प्रसंगीतेंवचन ॥ ५ ॥ तुमचीदेवाधरिलीका
स ॥ केलानाशप्रपंच्या ॥ ६ ॥ तुकाह्मणेजाणोंवर्म ॥ क
र्माकर्मेंठेविलीं ॥ ७ ॥ ॥२३३३॥
केलाकइवाडसंतांच्याआधारें ॥ अनुभवेंखरेंकळोंआ
लें ॥ १ ॥ कायजीवित्वाचीधरुनियांआशा ॥ व्हावेंग
र्भवासापात्रभेणें ॥ २ ॥ आबाळिनेंजावेंनिश्चितीच्या
ठायां ॥ रांडारोटाठायांकरूनये ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेवळी
देतातिनिधान ॥ भिकेसाठींकोणराज्यदेतो ॥ ४ ॥
॥२३३४॥
संगतीनेंहोतोपंगतीचालाभ ॥ अशोभीअनुभवअसि
जेते ॥ १ ॥ जैसीतैसीअसोपुढिलाचीसोई ॥ धरितीहा
तींपाईआचारिये ॥ २ ॥ उपकारीनाहींदेखतआपदा ॥
पुढिलाचीसदादयाचित्तीं ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेतारीसज्ज
नाचीकीर्ति ॥ पुरवावीआर्तीनिर्बळाची ॥ ४ ॥ २३३५ ॥
करितांविचारसांपडलेंवर्म ॥ समूळनिश्रमपरिहारा
चे ॥ १ ॥ मजघेउनीयांआपणासीद्यावें ॥ सांडीजीवें
भावेंनारायणा ॥ २ ॥ उरीनाहींमगपडदाकांआला ॥
स्वमुखेंचीभलाकरितांवाद ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेमाझेंखरें

देणेंघेणें ॥ तुह्मीसाक्षीजाणेअंतरींचे ॥ ४ ॥ २३३६ ॥
कुळींचीहेकुळदेवी ॥ केलीठावीसंतांनीं ॥ १ ॥ बरवें
झालेंशरणगेलों ॥ उगविलोंसंकटीं ॥ २ ॥ आणिलारू
पाबळें ॥ करूनीखेळेहरिदासीं ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेसमाग
में ॥ नाचोंप्रेमेलागलों ॥ ४ ॥ ॥ २३३७ ॥
आतांदेहअवसान ॥ हेजतनतोंवरी ॥ १ ॥ गाऊंनाचूं
गदारोळें ॥ जिंकोंबळेंसंसार ॥ २ ॥ याचीजीऊंअभि
मानें ॥ सेवाधनबळकट ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेनसरे ॥ हो
ईनलागेआगळा ॥ ४ ॥ ॥ २३३८ ॥
ज्यानेंआडयावेंकांहीं ॥ त्याचेंनाहींबळआतां ॥ १ ॥
मनयेथेंसाह्यझालें ॥ हरीच्याधालेंगुणवादीं ॥ २ ॥ चुकु
रवोगेलाकाळ ॥ झालेंबळसंगाचें ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेक
रूंसत्ता ॥ होइलआतांकरूंते ॥ ४ ॥ ॥ २३३९ ॥
देवासीतोपुरेयेकभावगांठी ॥ तोचित्याचेमिठीदेईल
पाईं ॥ १ ॥ पाहोनिराहेनकौतुकेंनिराळा ॥ मीमजवेग
ळाहोऊनियां ॥ २ ॥ कांहींनेघेशिरींनिमित्याचाभार ॥
नलगेउत्तरवेंचावेंची ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेजिवेंपडलिया
गांठी ॥ मगनाहींमिठीसुटोंयेत ॥ ४ ॥ ॥ २३४० ॥
लौकिकासाठींयापसाऱ्याचागोवा ॥ कांहींनाहींदेवा
लागोंयेथें ॥ १ ॥ ठेवावामाथातोनुचलावापाईं ॥ ठाईं
चियेठाईंहालोंनये ॥ २ ॥ ढवळिल्यामनेंवितळलेंरूप ॥
नावऐसेंपापउपाधीचें ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेदेवप्रीतीनेंकव
ळी ॥ ठेवीलजवळीउठऊनी ॥ ४ ॥ ॥ २३४१ ॥

नाहींहोतभारघातलाउदास॥ पुरवावीआससकळही॥१॥ऐसानाहींमजयेकाचाअनुभव॥ धरिलातोभाव उद्धरील॥ २॥ उतावीळऐसेशरणागतकाजे ॥ धांवा केशीराजेआईकतां ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेहितचिंतनभरव सा॥ नेदीगर्भवासायेऊंदेऊं॥ ४॥ ॥२३४२॥

उपजोंमरोंहेतोआमुचीमिरासी ॥ हेंतोंनिवारीसीतरी थार॥ १ ॥ उभाराहेकरीखराखोटावाद॥ आह्मीझालों निंघलंडीपणे ॥ २ ॥ उभयतांआहेकरणेसमान ॥ तु ह्माऐसाह्मणेमीहिदेवा॥ ३॥ तुकाह्मणेहातींसांपडलेंव र्म॥ अवघाचीश्रमफेडीनआतां॥ ४॥ ॥ २३४३॥

मेलियाच्यारांडाइच्छितीलेंकरूं॥ लाजनाहींधरूंप्रीति कैसी ॥ १ ॥ मागीलापुढिलायेकसरोवरी॥ काळाची पेढारीखांदावाहे ॥ २ ॥ आनदिसेपरीमरणचिखरें ॥ सांपळांउंदीरेंसामावलीं ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेझालीमना चीपरती॥ निवळतीज्योतीदिसोंआली॥ ४॥२३४४॥

निष्ठुरमीझालोंअतिवादागुणें॥ हेकांनारायणेंनेणिजे हें॥ १ ॥ सांडियेलीतुह्मीगोतपरिसोय ॥ फोडविलीडो यकर्माहातीं ॥ २ ॥ सांपडुनीसंधीकेलीजिवेसाठीं ॥ घ्यावयासीतूटीकारणहें ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेतुजकायह्म णोउणे॥ नाहींअभिमानेंचाडदेवा॥ ४॥ ॥२३४५॥

माझेंमाझ्याहातांआलें॥ आतांभलेंसकळ॥ १ ॥ कशा साठींविषमथारा ॥ तोअंतराविटाळ ॥ २ ॥ झालीत याढुःखेंतुटी ॥ मागिलपोटींनसावें ॥ ३॥ तुकाह्मणेशु

ह्वकूळ ॥ तेथेंमळकशाचा ॥ ४ ॥ ॥ २३४६ ॥
समर्थपणेचिकेलीसंपादणी ॥ नसतेंचमनींधरिल्याची ॥ १ ॥ दुसऱ्याचेंयेथेंनाहींचालोंयेत ॥ तरीमीनिवांत पायपाहें ॥ २ ॥ खोटियाचेंखरेंखरियाचेंखोटें ॥ मान लेंगोमटेंतुह्मासीतें ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेतुह्मासवेंकरितांवा द ॥ होइजेतेंनिंद्यजनींदेवा ॥ ४ ॥ ॥ २३४७ ॥
तुह्माआह्मासवेंनपडावीगांठी ॥ आलेतिजगजेठीक ळोंआतां ॥ १ ॥ कितीह्मणोआतांवाईटावाईट ॥ शि वोंनयेवीटआल्यावरी ॥ २ ॥ बोलिल्याचीआतांहेचि परचित ॥ भीडफारथीतउडविली ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेआ लीरोकडीप्रचीती ॥ झांकणेंतेकितीकोठेंदेवा ॥ ४ ॥
॥ २३४८ ॥
सकळसत्ताधारी ॥ व्हावेंऐसेंकायहरी ॥ १ ॥ परीयाकृपे च्यावोरसें ॥ कुटावयाचेंचिपिसें ॥ २ ॥ अंगेंसर्वोत्तम ॥ अवघाचिपूर्णकाम ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेदाता ॥ तरिहाजी वनदानदेता ॥ ४ ॥ ॥ २३४९ ॥
कोणापासींद्यावेंमाप ॥ आपेआपराहिलें ॥ १ ॥ कास याचीभरोवरी ॥ कायदूरीजवळीच ॥ २ ॥ येकेंदाखवि लेंदाहा ॥ फांटापाहापुसूनी ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेसरलेंवोझें ॥ आतांमाझेंसकळ ॥ ४ ॥ ॥ २३५० ॥
नभोमयझालेंजळ ॥ येकींसकळहरपलें ॥ १ ॥ आतां कायसारासारी ॥ त्याच्यालहरीतयांत ॥ २ ॥ कैंचातेथें यावासांडी ॥ आपकोंडीआपणा ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेकल्प

झाला ॥ अस्तगेलाउदयीं ॥ ४ ॥ ॥ २३५१ ॥
राजाकरीतैसेदाम ॥ चामतेहिचालती ॥ १ ॥ कारणतें
सत्ताशिरीं ॥ कोणकरीअव्हेर ॥ २ ॥ वाईलेंतेंसुनेखांदीं ॥
चालेपदींबैसले ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेविश्वंभरें ॥ करुणाक
रेंरक्षिलें ॥ ४ ॥ ॥ २३५२ ॥
आह्मीदेवतुह्मीदेव ॥ मध्येंभेवअधिक ॥ १ ॥ कैवाडा
च्याधांवालागे ॥ मागेंमागेंविठ्ठलें ॥ २ ॥ भेडसाविलें
हाकेनादें ॥ वोळखीभेदेंमोडली ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेउभा
राहें ॥ मागेंपाहेपरतोनी ॥ ४ ॥ ॥ २३५३ ॥
हीनसुरबुद्धीपाशीं ॥ आकृतीसीभेदनाहीं ॥ १ ॥ येक
दांडीयेकखांदी ॥ पदोपदींभोगणें ॥ २ ॥ येकाऐसेंयेक
नाहीं ॥ भिन्नपाहीप्रकृति ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेभूमीखंडें ॥
पीकदंडेजेथेंते ॥ ४ ॥ ॥ २३५४ ॥
कायबोलेंसांगा ॥ याउपरीपांडुरंगा ॥ १ ॥ कांहींआ
धारावांचून ॥ पुढेंनचलेवचन ॥ २ ॥ वाढेऐसारस ॥ कां
हींकरावासौरस ॥ ३ ॥ भक्तिभाग्यसीमा ॥ द्यावाजो
डोनीयांप्रेमा ॥ ४ ॥ कोरड्याउत्तरीं ॥ नकागौरवूंवैखरी
॥ ५ ॥ करींविज्ञापना ॥ तुकाप्रसादाचीदाना ॥ ६ ॥
॥ २३५५ ॥
आहाचतोमोडवाळलीयामधीं ॥ अधीराचीबुद्धितेणें
न्यायें ॥ १ ॥ ह्मणउनीसंगनकरींदुसरे ॥ चित्तमलिन
द्वारेंदोडपडे ॥ २ ॥ विषासाठींसर्पाभयाभीतलोक ॥ हे
तोंसकळिकजाणतसा ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेकाचेराहेकुढा

कुड ॥ औगुणतोनाङेज्याच्यातया ॥ ४ ॥ ॥ २३५६ ॥
क्षणक्षणाजीवावाटतसेखंती ॥ आठवतीचित्तींपाय
देवा ॥ १ ॥ येईवोयेईवोयेईलवलाहीं ॥ आलिंगुनीबा
हीक्षेमदेई ॥ २ ॥ उतावीळमनपंथअवलोकीं ॥ आठव
तोंचुकीकायझाली ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेमाझ्याजीवींच्या
जीवना ॥ घालानारायणाउडीवेगीं ॥ ४ ॥ २३५७ ॥
आळीकरवीतेंकळतेंबाळका ॥ बुझवावेंहेंकांनिणवेची
॥ १ ॥ निवाडतोयेथेंअसेपायांपासीं ॥ तुह्मांआह्मावि
शींयेकेठाई ॥ २ ॥ आणिकतेआह्मीनदेखोंसेझालें ॥
जाणावितेशिणलेभागलेसे ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेतुह्मालाग
तेंसांगावें ॥ अंतरींचेंठावेंकायनाहीं ॥ ४ ॥ ॥ २३५८ ॥
तांतडीनेंआह्माधीरचिनकळे ॥ पळावेंहेंकळेलवलाहीं
॥ १ ॥ नकाकांहींपाहोंसावकासीदेवा ॥ करायेकहेवा
तुमचामाझा ॥ २ ॥ वोरसाचायावासांभाळावीप्रीत ॥
नाहींराहोंयेतअंगींधंदा ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेमजनकोगो
ऊंखेळा ॥ भोजनाचीवेळाराखीयेली ॥ ४ ॥ २३५९ ॥
नाहींलोपोंयेतगुण ॥ वेधीआणिकाचंदन ॥ १ ॥ नसां
गतांपडताळा ॥ रूपदर्पणींसकळां ॥ २ ॥ सारविलेवरी ॥
आहाचतेक्षणभरी ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेनावें ॥ सागराच्या
ऐसेंव्हावें ॥ ४ ॥ ॥ २३६० ॥
वचनेंचिव्हावेंआपणउदार ॥ होईलविश्वंभरसंतुष्टचि
॥ १ ॥ सत्यसंकल्पाचींफळेंबीजाऐसीं ॥ शुद्धनाहींना
शीपावोंयेत ॥ २ ॥ वंचलीयाकाययेतसेउपेगा ॥ शरी

रहेंनरकाचेंचिआलें ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेजीवजितांथारे
लावा॥पडिलीयागोवादेशधडी॥४॥ ॥२३६१॥
उरलेंतेंआयुष्यजायाचेंकलिवर ॥ औघेंवोडंवरविष
यांचें॥१॥कोणासीहालागेपुसणेंविचार॥मनचिसाद
रकरूंआतां ॥ २ ॥ उत्पत्तिप्रळयपडिलेंदळण॥पांचां
चेंभोजनबीजवाढे ॥३॥ तुकाह्मणेजाऊंअभयाच्या
ठायां॥रिघोंदेवरायाशरणवेगीं॥४॥ ॥२३६२॥
बोलावेंह्मणूनबोलतोंउपाय॥प्रवाहेंचिजायगंगाजळ
॥१॥भाग्ययोगेंकोणाघडेलसेवन ॥ कैंचेंतेथेंजनअ
धिकारी ॥ २ ॥ मुखींदेतांघांसलपवितीतोंड॥अंगीं
चियाभांडअसुकानें॥ ३ ॥ तुकाह्मणेपूजाकरितोंदेवा
ची॥आपुलियारुचीमनाचिये॥४॥ ॥२३६३॥
लटिक्याचिवाणीचबीनासंवाद ॥ नाहींकोणाबादरु
चोंयेत॥१ ॥अन्यायतोत्याचानव्हेवायचाळा॥माय
बापींवेळानसाधिली॥ २॥ अनावरअंगींप्रबळअव
गुण ॥ तातडीनेंमनलाहोसाधी ॥३ ॥ तुकाह्मणेदोष
आणिअवकळा॥नपडतांताळाघडतसे॥४॥२३६४॥
नयेस्तउकाचेंहोतक्रियानष्ट ॥ स्फुंदाचेतेकष्टभंगामू
ळ॥१॥ नाहींपरमार्थसाधीतलौकिकें ॥ धरुनीहोतों
फिकेंअंगाआलें ॥ २॥ पारखीयापूढेंनघालीचितोंड॥
तुटीलाभाखंडहोतोमाना॥ ३ ॥ तुकाह्मणेतरींमिरवते
परवडी॥कामावल्यागोडीअविनाश॥४॥२३६५॥

(१) मदर.

कोण्याकाळेंयेइलमना ॥ नारायणातुमचीया ॥ १ ॥
माझाकरणेअंगीकार ॥ सर्वभारफेडुनी ॥ २ ॥ लाग
लींहेंतळमळचित्ता ॥ तरीदुश्चितासंसारीं ॥ ३ ॥ मुखा
चाचपाहेवास ॥ मागेंदोषसांभाळीं ॥ ४ ॥ इच्छापूर्ण
झाल्याविण ॥ कैसासीणवारेल ॥ ५ ॥ लाहोकायावा
चामनें ॥ दिवसाचाभेटीचा ॥ ६ ॥ कंटाळातोनधरावा ॥
तुह्मीदेवादासांचा ॥ ७ ॥ तुकाह्मणेमाझेवेळे ॥ नकळे
कांहेंउपराटें ॥ ८ ॥ ॥ २३६६ ॥
व्यावीतरीघ्यावीउदंडचिसेवा ॥ द्यावेंतरिदेवाउदंडचि
॥ १ ॥ ऐसींकैचींआह्मीपुरतींभांडवलें ॥ आल्याकरी
बोलेंसमाधान ॥ २ ॥ व्हावेंतरिव्हावेंबहूतचिदूरी ॥ आ
लीयाअंतरींवसवावें ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेतुझेंसख्यत्वआ
पणीं ॥ अससीलऋणीआवडीचा ॥ ४ ॥ ॥ २३६७ ॥
कायकरूंजीवहोतोकासावीस ॥ कोंडलीहेदीशागमे
चिना ॥ १ ॥ पडिलेंहेंदिसेब्रह्मांडचिवोस ॥ दाटोनउ
श्वासराहातसे ॥ २ ॥ तुकाह्मणेअगासर्वजाणतीया ॥
विश्वंभरेंकायानिववावी ॥ ३ ॥ ॥ २३६८ ॥
सुकलीयाकोंभाअत्यंतजळधर ॥ तेणेचप्रकारेंन्याय
असे ॥ १ ॥ नचलेंपाऊलींसांडीगरुडासन ॥ मनाचेंहो
मनत्वरेलागीं ॥ २ ॥ तुकाह्मणेभूकनसाहावेबाळा ॥
जीवनाचीकळावोढलीसे ॥ ३ ॥ ॥ २३६९ ॥
शृंगारीकमाझींनव्हतींउत्तरें ॥ आळवितोंखरेंअवस्थे
च्या ॥ १ ॥ नघालावामर्धीकामाचाविलंब ॥ तुह्मीतो

स्वयंभकरुणामूर्ति ॥ २ ॥ तुकाह्मणेकेलेंसन्मुखवदन ॥
देखतांचरणपोटाळीन ॥ ३ ॥ ॥ २३७० ॥
तूंमाझीमाऊलीतूंमाझीसाऊली॥पाहातोंवाटोलीपांडु
रंगे ॥ १ ॥ तूंमजयेकुलावडीलधाकुला ॥ तूंमजबापूला
सोयराजीव ॥ २ ॥ तुकाह्मणेजीवतुजपासींअसे ॥ तु
जवीणवोससर्वदिशा ॥ ३ ॥ ॥ २३७१ ॥
करालतेंकरा ॥ हातेंआपुल्यादातारा ॥ १ ॥ बळियाचीं
आह्मीबाळें ॥ असोंनिर्भरयाबळें ॥ २ ॥ आतांकोंठेका
ळ ॥ मध्येंरिघेलवोंगळ॥३॥तुकाह्मणेपंढरिराया ॥ थो
पटीतोंठोकवाह्या ॥ ४ ॥ ॥ २३७२ ॥
डोळांभरलेंरूप ॥ चित्तींपायांचेसंकल्प ॥ १ ॥ औघीघा
तलीवांटणी ॥ प्रेमराहिलेंकीर्तनीं ॥ २ ॥ वाचाकेलीमा
प ॥ रासींहरिनामअमूप ॥ ३ ॥ भरूनियांभाग ॥ तुका
बैसलापांडुरंग ॥ ४ ॥ ॥ २३७३ ॥
आतांआहेनाहीं ॥ नकळेआळीकराकांहीं ॥ १ ॥ देसी
पुरवोनीइच्छा ॥ आतांपंढरीनिवासा ॥ २ ॥ नेणेभाग
शीण ॥ दुजेंकांहींतुजविण ॥ ३ ॥ आतांनव्हेदूरी ॥ तु
कापाईमिठीमारी ॥ ४ ॥ ॥ २३७४ ॥
संकल्पासीअधिष्ठान ॥ नारायणगोमटें ॥ १ ॥ औघी
यांचेंपुरेकोड ॥ फिटेजडदेहत्व ॥ २ ॥ उभयलोकींउत्तम
कीर्त्ति ॥ देवचित्तींराहिलीया ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेजीवधा
ये ॥ नयेहायेजवळी ॥ ४ ॥ ॥ २३७५ ॥
भाग्यवंताऐसीजोडी ॥ परवडीसंतांची ॥ १ ॥ धनघरीं

पांडुरंग ॥ अभंगजेसरेना ॥ २॥ जनाविरहितहालाभ॥
टाचेनभसांठवणें ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेविष्णुदासा ॥ नाहीं
आशादूसरी ॥ ४ ॥ ॥ २३७६ ॥
जरीआलोंराज्यमोळविक्याहाता ॥ तरीतोमागुतावेव
साई ॥ १ ॥ तृष्णेचींमजूरेंनेणतीविसावा ॥ वाढहावहा
वाकामकामीं ॥ २ ॥ वैभवाचींसुखेंनातळतांअंगीं ॥
चिंताकरीभोगीविघ्नेंजाळी ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेवाहेमर
णाचेंभय ॥ रक्षणउपायकरुनिअसें ॥ ४ ॥ ॥ २३७७ ॥
कोणहोइलआतांसंसारपांगिलें ॥ आहेउगविलेसहज
ची ॥ १ ॥ केलातोचालवीआपुलाप्रपंच ॥ कायकोणा
वेचआलाधंदा ॥ २ ॥ सहजचिघडेआतांमोळ्यावीण ॥
येथेंकायशीणआणिलाभ ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेझालोंसह
जदेखणा ॥ ज्याच्यात्यालाखुणादाखविल्या ॥ ४ ॥
॥ २३७८ ॥
आह्माशरणागता ॥ येवढीकायकरणेंचिंता ॥ १ ॥ परि
हेकौतुकाचेखेळ ॥ औघेपाहातोंसकळ ॥ २ ॥ अभय
दानवदें ॥ आह्माकैचींभयद्वंद्वें ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेआह्मी ॥
हरिजनसाधनाचेस्वामी ॥ ४ ॥ ॥ २३७९ ॥
देवाचियेचाडेप्रमाणउचित ॥ नयेवाढूंचित्तनिषेधासी
॥ १ ॥ नयेराहूंउभेंकशमलापासीं ॥ भुंकतीलतैशीसां
डावीत ॥ २ ॥ तुकाह्मणेक्षमासुखाचीहेरासी ॥ साहूनी
कांऐसेंदुःखीव्हावें ॥ ३ ॥ ॥ २३८० ॥
खळासदाक्षुद्रींदृष्टी ॥ करीकष्टीसज्जना ॥ १ ॥ करिती

आपुलालपरी॥ धणिवरीव्यापार॥ २ ॥ दयासंतांभां
डवल॥ वेंचिबोलउपकार॥ ३॥ तुकाह्मणेआपुलाले॥
उसंतिलेज्यानींते॥ ४॥ ॥ २३८१ ॥
जगऐसेंबहुनावें॥ बहुभावेंभावना॥ १ ॥ पाहोंबोलों
बहुनये॥ सत्यकायसांभाळा॥ २॥ कार्यासीजेंकारण॥
तेंजतनकरावें ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेसंतजनीं ॥ हेंचिमनीं
धरावें॥ ४॥ ॥ २३८२॥
निघालेतेआगीहुनी॥ आतांझणीआतळे॥ १ ॥ पळ
वापरपरतेदूरी॥ आतांहरियेथुनी॥ २ ॥ धरिलेंतैसेंश्रु
तकराहें॥येथआहोंप्रपंचीं॥३॥ अबोल्यानेंठेलातुका॥
भेउनीलोकांनिराळा॥ ४॥ ॥ २३८३॥
आतांदुसरेंनाहींमनीं॥ निरंजनींपडिलों ॥ १ ॥ तुम
चीचपाहेंवास॥ औघीआसनिरसली॥ २ ॥ मागीला
चामोडलामाग॥ घडलात्यागअरुची ॥ ३ ॥ तुकाह्म
णेकरुणाकरा॥ तूंसोयरादीनांचा॥ ४॥ ॥ २३८४॥
धरूनीयासोईपरतलेंमन॥ अनुलक्षीचरणकरूनीयां॥
॥ १ ॥ येईपांडुरंगेनेंईसांभाळूनी॥ करुणावचनींआ
ळवितों ॥ २ ॥ बुद्धिझालीसाध्यपरिनाहींबळ॥ अव
लोकीतोंजळवाहेनेत्रीं॥ ३ ॥ नचालतीपायगलितझा
लीकाया॥ ह्मणऊनीदयायेऊंधावी॥ ४ ॥ दिसेच्याक
रीतोवारियासीमात॥ जोडोनियांहातवाटपाहे॥ ५ ॥
तुकाह्मणेवेगकरावासत्वर ॥ पावावयातीरभवनदी
चें॥ ६॥ ॥ २३८५॥

कौलेंभरियेलीपेंठ॥ निग्रहाचेखोटेतंट॥ १ ॥ ऐसेंमाता
जाणेवर्म॥ बाळावाढवितांधर्म॥ २ ॥ कामावितांलो
इकसें॥ तातर्डानेंकामनासे ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेखडे ॥ दे
तांअक्षरतेंजोडे॥ ४॥ ॥ २३८६ ॥
चालिलोंनवाटे॥ गाउनीयांजातांवाटे ॥ १ ॥ बरवावै
ष्णवांचासंग ॥ येतोसामोराश्रीरंग ॥ २ ॥ नाहींभय
आड॥ कांहींविषमाचेजड॥ ३ ॥ तुकाह्मणेभक्ति॥ सु
खरूपआदिअंतीं॥ ४॥ ॥२३८७॥
करितांविचार॥ तोहादृढसंवसार॥ ब्रह्मादीकांपार॥ नु
लंघवेसामर्थ्यें॥ १ ॥शरणशरणनारायणा ॥ मजअं
गीकारादीना ॥ आलेंतेंवचना॥ पासींमाझ्यासामर्थ्य
॥ २ ॥ पाठीवरिमोळी॥ तोचिकळवापाईतळीं॥ सांप
डलाजाळीं॥ मच्छझालातोन्याय ॥ ३ ॥ आतांकरीन
तांतडी॥ लाभाचीतेयाचजोडी ॥ तुकाह्मणेवोढी॥ पा
यांसोईमनाची॥ ४॥ ॥ २३८८॥
बहुतांजातीचाकेलाअंगीकार॥ बहुतहिफारसर्वोत्तमें
॥ १ ॥ सरलाचिनाहींकोणाचियेवेंचे॥ अक्षोभठाईचें
ठाईअसे॥ २ ॥ लागतचिनाहींघेतांअंतपार॥ वसवी
अंतरअणूचेंही॥ ३ ॥ तुकाह्मणेकेलाहोयटाकीऐसा॥
पुरवावीइच्छाधरिलीते॥ ४॥ ॥ २३८९॥
पोटधालेंआतांजीवनींआवडी ॥ पुरवावीपरवडीबहु
तांचीं॥१॥ कायअंचवणातांतडीचेंकाम॥ मागीलतो
श्रममनपाववी ॥ २ ॥ वाढतियापोटींबहुअसेवाव॥

सांभाळितांठावकायवेंचे॥ ३ ॥दाविल्यावांचोनिनाहीं
कळोंयेत॥ तेथेंहीदुश्चित्तयेकपण॥४॥ नावेचाभारतो
उदकाचेशिरीं ॥ कायहळूभारीतयेठाई ॥ ५॥ तुकाह्म
णेगीतींगाऊनीगोविंद ॥ करूंब्रह्मानंदयेकसरें ॥ ६ ॥
॥ २३९० ॥
येकाहातींटाळयेकाहातींचिपुळिया ॥ घालीतीहुंबरी
येकवाहतींटाळिया ॥ १ ॥ मातलेवैष्णवनटतिनाना
छंदें ॥ नाहींचाडमोक्षपदींभजनींआवडी ॥ २ ॥ हा
काआरोळीयागीतवाद्यसुखसोहळे ॥ जायतेनकळेके
व्हांरजनीदिवस ॥ ३ ॥ तीर्थीनाहींचाडनलगेजावेंव
नांतरा॥ तुकाह्मणेहरिहरात्मकपृथ्वी॥ ४ ॥ २३९१ ॥
देवसखाआतांकेलेंनव्हेकाई ॥ तेणेंसकळहिसोयरींच
॥ १ ॥ भाग्यवंतझालोंगोतेसपुरती ॥ आतांपुण्यामी
तीपारनाहीं ॥ २ ॥ पाहातांदिसतीभरलियादिशा ॥ ठ
सावलाठसालोकत्रयीं॥३॥ अविनाशजोडीआह्माभा
ग्यवंता॥ झालीहोतीसत्तासंचिताची॥ ४ ॥ पायांवरी
डोईठेवायाअरुता॥ झालीघ्यावीसत्ताक्षेमऐसी॥ ५॥
तुकाह्मणेजीवपावलाविसावा ॥ ह्मणवितांदेवातुम
चासा॥ ६॥ ॥२३९२॥
कोणआतांकळिकाळा॥ येऊंबळादेईल ॥ १ ॥ सत्ता
झालीत्रिभुवनीं॥ चक्रपाणिकोवसा॥ २॥ लडिवाळा
चाभारवाहे॥ उभाराहेकुडावा॥ ३॥ तुकाह्मणेघटिका
दिस॥ निमिषहिनविसंबे॥ ४॥ ॥२३९३॥

आह्मा आवडे नाम घेतां ॥ तोही पितासंतोषे ॥ १ ॥ उभ यतांयेकचित्त ॥ तरी प्रीतवाढली ॥ २ ॥ आह्मीशोभों निकटवासें ॥ अनारिसेंनदिसे ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेपांडुरंगे ॥ अवघींअंगेंनिवलीं ॥ ४ ॥ ॥२३९४॥

देहतंव असेभोगाचेआधीन ॥ याचेंसुखशीणक्षणभंगुर ॥ १ ॥ अविनाशजोडीदेवापाईंभाव ॥ कल्याणाचा ठावसकळ हि ॥ २ ॥ क्षणभंगुरहायेथीलपसारा ॥ आलीयाआकाराओघेंनासे ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेयेथेसकळविश्रांति ॥ आठवावाचित्तींनारायण ॥ ४ ॥ ॥२३९५॥

आतांअवश्यककरणेसमाधान ॥ पाहिलेंनिर्वाणनपाहिजे ॥ १ ॥ केलेंतरीआतांसुशोभितकरावें ॥ दिसतेंबरवेंसंतांमधीं ॥ २ ॥ नाहींभक्तराजींठेविलाउद्धार ॥ नामाचाआकारल्याचीयानें ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेमाझ्यावडिलांचेंठेवणें ॥ गौप्यनारायणेंनकरावें ॥ ४ ॥ ॥२३९६॥

कायवाचामनेंश्रीमुखाचीवास ॥ आणीकउदासविचारासी ॥ १ ॥ कायआतांमोक्षकरावाजीदेवा ॥ तुमचियागोवादर्शनासी ॥ २ ॥ केलीयानेमासीआतांनटळावें ॥ नेमिलेंतेंभावेंपालटेना ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेजोंजों करालउशीर ॥ तोंतोंमजफाररडवील ॥ ४ ॥ २३९७ ॥

पुढीलाच्यासोईमाझ्यामनाचाली ॥ मत्ताचीआणिली नाहींबुद्धि ॥ १ ॥ केलासीतोउभाआजिवरिसंतीं ॥ धरवीलेहातींनिकटदेवा ॥ २ ॥ आहेतेंचिमार्गोनाहींखोटा चाळा ॥ नयेयेऊंबळालेंकरासी ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेमाझ्या

साक्षीचावेव्हार॥कृपण जीथोरपरितुह्मी॥४॥२३९८॥
बहुतकरूनीचाळवाचाळवी ॥ कितीतुह्मीगोवीकरीत
सा॥ १ ॥लागटपणेंमीआलोंयेथवरी॥चाडतेदुसरी
नधरुनी ॥ २ ॥ दुजियाचातवतुह्मासीकंटाळा॥राहा
सीनिराळायेकायेकीं॥ ३ ॥ तुकाह्मणेआतांयावरिगो
विंदा॥मजसींविनोदायेऊंनये॥४॥ ॥२३९९॥
तीर्थजळदेखेपाषाणप्रतिमा॥संततेअधमामाणसाऐ
से॥ १ ॥वांझेचेंमैथुनपरिगेलेंवायां॥बोडिल्याचेंजा
यांझालेंपीक ॥ २ ॥ अभावीकसदासुतकीचांडाळ॥
सदातळमळचुकेचीना ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेवरदळींज्या
चीदृष्टी॥देहबुद्धिकष्टीसदादुःखी॥४॥ ॥२४००॥
नव्हेमतोळ्याचवाण॥नित्यनवानारायण॥ १ ॥सुख
उपजेश्रवणें ॥ खरेंटाकसाळीनाणें ॥ २ ॥ लाभहातो
हातीं ॥ अधिकपुढतांपुढती ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेनेणोंकि
ती॥पुरूनीउरलेंपुढती॥४॥ ॥२४०१॥
घातलेंदुकान ॥देतीआलियासीदान ॥ १ ॥ संतउदा
रउदार ॥ भरलेंअमूपभांडार ॥ २ ॥ मगत्याचीपुरे॥
धणीआणिकासीउरे ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेपोतें ॥देवेंभरि
लेंनव्हेरितें॥४॥ ॥२४०२॥
नरस्तुतिआणिकथेचाविकरा॥हेंनकोदाताराघडोंदेऊं
॥१॥ऐसीयेरुपेचीभाकीतोंकरुणा॥आहेसीतूंराणाउ
दारांचा ॥ २ ॥ परावीयानारीआणिकहेंधन॥नकादे
ऊंमनावरीयेऊं॥ ३ ॥ भूतांचामत्सरआणिसंतनिंदा॥

ईंनकोगोविंदाघडोंदेऊं ॥ ४ ॥ तुकाह्मणेतुझ्यापायां चाविसर॥ नकोवारंवारपडोंदेऊं॥५॥ ॥२४०३॥
लौकिकापुरतीनव्हेमाझीसेवा॥ अनन्यकेशवादासतु झा॥ १ ॥ ह्मणउनीकरीपांयासवेंआळी॥ आणिकवे गळीनेणेपरी॥ २ ॥ येकविधआह्मीस्वामीसेवेसाठीं॥ वरितोंचिपोटीयेकभाव ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेकरींसांगित लेंकाम॥ तुह्माधर्माधर्मठावेंदेवा॥ ४॥ ॥२४०४॥
ज्याच्यासंगेंहोतोंपडिलोभोवणी ॥ तेकेलीधांवणीसां डोनियां ॥ १ ॥ आतांयेकायेकींमनासीविचार॥ करूं नाहींभारदुजियांचा ॥ २ ॥ प्रसादसेवनेंआलीउष्टाव ळी ॥ उचिततेकाळीअवचित॥ ३ ॥ तुकाह्मणेवर्मसां पडलेंहातीं॥ सांडिलीतेखंतीचिंतादेवा॥ ४॥२४०५॥
आवडीभोजनप्रकारपरवडी ॥ भिन्नभिन्नगोडीयेक रसा॥ १ ॥ भोगल्यापंगतीलाधलोंप्रसाद ॥ तिहींनाहीं भेदराखियेला ॥ २॥ पाकसिद्धिस्वहस्तेंकेंविनियोग॥ आवडीचेभागसिद्धकेले॥ ३॥ तुकाह्मणेआलाउच्छि ष्टप्रसाद॥ तेणेंहाआनंदमाझ्याजीवा॥ ४॥॥२४०६॥
समर्थाचाठावसंचिलाचिअसे ॥ दुर्बळाचीआसपुढें करीं॥ १ ॥ पावलेंहेंपदरींघेईनतेंदान॥ येकांतींभोजन करूदावी ॥ २ ॥ नलगेपाहावीउचिताचीवेळ॥ अया चितकाळसाधलातो॥ ३॥ तुकाह्मणेपोटधालियाउप री॥ गौरवाउत्तरींपुजूंदेवा॥ ४॥ ॥२४०७॥
आपुल्याचाकरीनमोंळा॥ माझ्याकुळाचाराचा॥ १ ॥

औघियांचेवंदिनपाय ॥ ठायाठायनंदखे ॥ २ ॥ नेदी तुटोंसमाधान ॥ थांबूंजनसकळ ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेझाडा होईं ॥ तोहेसोईनसंडीं ॥ ४ ॥ ॥२४०८॥

जन्ममरणाचीविसरलोंचिंता ॥ तूंमाझ्याअनंतामाय बापा ॥ १ ॥ होतीलतेडोळांपाहीनप्रकार ॥ भयआणि भारनिरसले ॥ २ ॥ लिगाडाचेमूळेंहोतींपंचभूतें ॥ त्याच्यात्यापुरतेंविभागिले ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेझालाप्रपं चपारिखा ॥ जीवासीतूंसखापांडुरंगा ॥ ४ ॥ २४०९ ॥

उदारतूंहरि ॥ ऐशीकीर्तिचराचरीं ॥ अनंतहेथोरी ॥ गर्ज तातीपवाडे ॥ १ ॥ तुझेपाईंमाझाभाव ॥ पुशीजन्ममर णठाव ॥ देवाचातूंदेव ॥ स्वामीसकळब्रह्मांडा ॥ २ ॥ मागणेतेंतूजमागों ॥ जीवभावतुजचीसांगों ॥ लागों तरिलागों ॥ पायांतुमच्यादातारा ॥ ३ ॥ दिसोंदेसीके विलवाणे ॥ तरितूजचिहेंउणे ॥ तुकाह्मणेजिणे ॥ माझें तूजआधीन ॥ ४ ॥ ॥ २४१० ॥

पाहाकितीआले ॥ शरणसमानचिकेले ॥ नाहींविचा रिले ॥ गुणदोषकोणाचे ॥ १ ॥ मजशेवटींसाद्यावा ॥ ठा वतयाचीयेदेवा ॥ नाहींकरीतहे[illegible] ॥ कांहींथोरपणाचा ॥ २ ॥ नाहींपाहिलाआचार ॥ कुळगोत्राचाविचार ॥ फेडूंआलाभार ॥ मगनह्मणेदगड ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेसर्व जाणा ॥ तुझ्याआल्यावरीमना ॥ केलातोउगाणा ॥ घ डल्यामहादोषांचा ॥ ४ ॥ ॥ २४११ ॥

आतांचुकलेंबंधन ॥ गेलोंविसरोनदान ॥ आपुलेंतंबा

न॥ सावकाशविकावें॥ १ ॥ लाभजोडलाअनंत ॥ घ
रींसांपडलेंवित्त॥ हातोहातींथित॥ उरोतळनल्हाची॥
॥ २॥ हातेंगोविलेवीसारे॥ मापझालेंयेकसरें ॥ होतेहो
रेवारे॥ तोचिलाहोसाधीला ॥ ३ ॥ करावयाजतन॥
तुकाह्मणेनिजखुण ॥ केलानारायण ॥ सात्यनेदीवि
संचों॥ ४॥ ॥ २४१२॥
तुझ्यारूपेंमाझी काया॥ भरोंघावीपंढरिराया ॥ दर्पणा
चीछाया ॥ येकरूपेंभिन्नत्व ॥ १ ॥ सुखपडिलेसाठव
णे ॥ संतांचेचेशनैःशनैः॥ अडचणिचेकोन ॥ चारिमा
र्गउगवले ॥ २ ॥ वसोडोळयांचीबाहुली ॥ कवळेंभि
न्नछायाआली ॥ कृष्णांजनचाली ॥ नव्हेपरतीमाघा
री॥ ३॥ जीवठसावलाशीवें ॥ मनाआलेंतेथेंजावें ॥
फांटापडिलानावें॥ तुकाह्मणेखंडले ॥ ४ ॥ २४१३॥
सोसेसोसेमारूंहाका॥होईलचूकाह्मणउनी॥ १॥मागेंपु
ढेंक्षणभरी॥ नव्हेदुरीअंतर॥ २॥ नाममुखींबैसलाचा
ळा॥ वेळोवेळांपडताळा॥ ३ ॥ तुकाह्मणेसुखीकेलें ॥
याविठ्ठलेंबहुतांशी॥ ४॥ ॥ २४१४॥
धरोनीयांचालीहावा ॥ येईनगांवाधांवत ॥ १ ॥ पाठ
वीसीमूळतरी॥ लवकरीविठ्ठले॥ २॥ नाचेनत्याप्रेमसु
खें॥ कीर्तिमुखेंगाईन॥ ३ ॥ तुकाह्मणेसंतमेळीं॥ पाय
धुळीवंदीन॥ ४॥ ॥ २४१५॥
मायबापाचियाभेटी ॥ अवघ्यातूटीसंकोच्या ॥ १ ॥
भोगिलेंतेंऔघेंसुख ॥ खातांमुखमोकळें ॥ २ ॥ उत्त

मतेबाळासाठीं ॥ लावीहोटींमाउली ॥ ३ ॥ तुकाह्म
णेझालीधणी ॥ आनंदमनींनसमाये ॥ ४ ॥ ॥ २४१६ ॥
उदासीनाचाहादेहब्रह्मरूप ॥ नाहींपुण्यपापलागेतया
॥ १ ॥ अनुतापअंगींअग्निचीयाज्वाळा ॥ नाहींमृग
जळाविझोंयेत ॥ २ ॥ दोषऐसानावेंदेहाचाआदर ॥ वि
टलेंअंतरअहंभावें ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेजायनासोनियां
खंती ॥ तंवचिहेचित्तींवद्धताते ॥ ४ ॥ ॥ २४१७ ॥
बंधनाचातोडूंफासा ॥ देऊंआशाटाकोनी ॥ १ ॥ नाहीं
तेंचिघेतांशीरीं ॥ होइलदुरीनिजपंथ ॥ २ ॥ नाथीलेंचि
माझेंतुझें ॥ कोणवोझेंवागवी ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेअंतरा
ये ॥ देविकायजीणेंते ॥ ४ ॥ ॥ २४१८ ॥
तेंचिकितीवारंवार ॥ बोलोंफारबोलिलों ॥ १ ॥ आतां
माझेदंडवत ॥ तुमच्यासंतचरणाशी ॥ २ ॥ आवडीते
नीतनवी ॥ झालोजिवींवसती ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेबरवें
झालें ॥ घराआलेंबंदरींचें ॥ ४ ॥ ॥ २४१९ ॥
उपासासेवटींअन्नासवेंभेटी ॥ तैसीमाझीमीठीपडोपा
ई ॥ १ ॥ पुरवींवासनासाचसर्वजाणा ॥ आह्मानाराय
णाअंकीताची ॥ २ ॥ बहुदीसपुत्रामातसवेंभेटी ॥ तै
सादाटोपोटींप्रीतिउभड ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेधनकृपणा
सोईरे ॥ यापरिदुसरेंनव्हेआतां ॥ ४ ॥ ॥ २४२० ॥
रणींनिघतांशूरनपाहेमाघारें ॥ ऐसामजधीरेंराखेआ
तां ॥ १ ॥ संवसाराहातींअंतरलोंदूरीं ॥ आतांकृपाकरीं
नारायणा ॥ २ ॥ वागवीतोंतुझ्यानामाचेंहत्यार ॥ हाचि

बडिवारमीरवितों ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेमजफिरतांमाघा
रें ॥ तेथेउणेपुरेंतुह्मीजाणा ॥ ४ ॥ ॥ २४२१ ॥
सकळपूजास्तुती ॥ करावेंतेंव्हावेंयाती ॥ १ ॥ ह्मणवो
नीयाराजन ॥ संतपूजानारायण ॥ २ ॥ सेवावेंतेंवरी ॥
दावीउमटोनिढेकरी ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेसुरा ॥ दुधाह्मण
तांकिवीबरा ॥ ४ ॥ ॥ २४२२ ॥
धीरनव्हेमनें ॥ कायतयापाशींउणे ॥ १ ॥ भारघातली
यावरी ॥ दासांनुपेक्षीलहरी ॥ २ ॥ याऐसीआटी ॥ घा
वीद्रव्याचीयेसाठीं ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेपोटें ॥ देवाबहुकेलें
खोटें ॥ ४ ॥ ॥ २४२३ ॥
द्रव्याचीयाकोटी ॥ नयेगांडीचीलंगोटी ॥ १ ॥ अंतींबो
ळवणेंसाठीं ॥ पांडुरंगधराकंठीं ॥ २ ॥ लोभाचीयालो
भीकें ॥ याचेंसन्नीधानफिके ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेहितें ॥ ज
गनहोपडोरितें ॥ ४ ॥ ॥ २४२४ ॥
कोणापाशींआतांसांगोंमीवोभाट ॥ कधींखटपटसरे
लहे ॥ १ ॥ कोणाआराणूकहोइलकोणेकाळीं ॥ आपु
लालींजाळींउगऊनी ॥ २ ॥ माझायेणेंदुःखेंफुटतसेप्रा
ण ॥ नकळतांजनसुखीअसे ॥ ३ ॥ भोगाआधींमनें
मानिलासेत्रास ॥ पाहेलपायांसठावकोठे ॥ ४ ॥ तुका
ह्मणेदेतोदेवाचेंगाऱ्हाणें ॥ माझेंक्रणयेणेंसोसियेलें ॥
॥ ५ ॥ ॥ २४२५ ॥
राहिलोंनिराळा ॥ पाहोंकवतुकडोळां ॥ १ ॥ करूंजगा
चाविनोद ॥ डोळांपाहोनीयांछंद ॥ २ ॥ भुललीयासं

सारें ॥ आलें डोळयासीमां जीरें ॥३॥ तुकाह्मणेमाथा॥
कोणीनुचलीसर्वथा॥ ४॥ ॥२४२६॥
आह्मायेकविधपुण्यपर्वकाळ ॥ चरणकमळस्वामीचें
तें॥ १॥ चित्ताचेंसंकल्पराहिलें वळण ॥ आज्ञातेंप्रमा
णकरुनीअसों ॥ २ ॥ दुजियापासूनपरतलेंमन ॥ के
लेंघ्यावेंदानहोईलतें॥ ३॥ तुकाह्मणे आतांपुरलेनवस॥
येकावीणसोससकळही॥ ४॥ ॥ २४२७॥
राहाणेंतेंपायांपाशीं॥ आणिकारसींविटोनी॥ १॥ ऐ
साधीरदेईंमना॥ नारायणाविनवीतों॥ २॥ अंतरींतो
तुझावास॥ आणिकनाशकारणा ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेशे
वटींचें॥ वाटेसाचेंराखावें॥ ४ ॥ ॥ २४२८ ॥
चंदनतोचंदनपणें॥ सहजगुणेंसंपन्न॥ १॥ वेधलीया
धन्यजाती॥ भाग्यहोतीसन्मुख ॥ २॥ परिसाअंगींप
रिसपण॥ बाणोनीतेंराहिलें॥ ३ ॥ तुकाह्मणेकेंचीखं
ती॥ सुजातीतेठाकणी॥ ४॥ ॥ २४२९ ॥
लयलक्षीमननराहेनिश्चळ ॥ मुख्यतेथेंबळआसनाचें
॥ १ ॥ हेंतोंअसाध्यचिसर्वत्रयाजना ॥ भलेंनारायणा
आळवितां ॥ २॥ कामनेचात्यागवैराग्ययानावें॥ कु
टुंबनेंसर्वविषयजातां॥ ३॥ कर्मउसंतावेंचालतांपाऊ
लीं॥ होयजवराहिलादेहबुद्धि॥ ४॥ भक्तीतेंनमावेंजी
वजंतुभूत॥ शांतउनीऊतकामक्रोध ॥ ५॥ तुकाह्मणे
साध्यसाधनअवघडें॥ देतांहिंसांकडेंदेहबुद्धि ॥ ६ ॥
॥ २४३०॥

ऐसेंकांहोनकराकांहीं॥पुढेंनाहींनाशत्या ॥ १ ॥ विश्वं
भराशरणागत ॥भूतजातवंदूनी ॥ २ ॥ श्रुतीचेंकान
घ्याफळ॥सारमूळजाणोनी ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेपुढेंकां
हीं॥वाटनाहींयावरी॥ ४ ॥ ॥२४३१॥
आपुलेंमरणपाहिलेंम्यांडोळां ॥ तोझालासोहळाअनु
पम्य॥ १ ॥ आनंदेंदाटलींतिन्हीत्रिभुवनें ॥ सर्वात्मकप
णेंभोगझाला॥ २ ॥ येकदेशीहोतोंअहंकारेंआथीला॥
त्याच्यात्यागेंझालासुकाळहा॥ ३ ॥ फिटलेंसुतकजन्म
मरणाचें॥ मीमाझेसंकोचेंदूरीझालों ॥ ४ ॥ नारायणें
दिल्हावसतिसीठावो॥ठेउनीयांभावोठेलोंपायीं॥५॥
तुकाह्मणेदिल्हेंउमटूनीजगीं॥ घेतलेंतेंअंगींलाउनीयां
॥ ६ ॥ ॥ २४३२ ॥
झालाप्रेतरूपशरीराचाभाव॥लक्षियेलाठावश्मशानीं
चा ॥ १ ॥ रडतिरात्रंदीसकामक्रोधमाये॥ह्मणतिहा
यहाययमधर्म ॥ २ ॥ वैराग्याच्याशेणीलागल्याशरी
रा॥ज्ञानाग्नीलागलाब्रह्मत्वासी ॥ ३ ॥ फिरविलाघट
फोडिलाचरणीं ॥ महावाक्यजनींबोंबझाली॥ ४ ॥दि
ल्हितिळांजुळीकुळनामरूपासी ॥ शरीरज्याचेंत्यासी
समर्पिलें॥ ५ ॥तुकाह्मणेरक्षाझालीआपेंआप ॥ उज
ळीलादीपगुरुरुपा॥ ६ ॥ ॥ २४३३ ॥
वोळविलादेहआपुलेनीहातें ॥ हुताशीलींभूतेंब्रह्माग्नी
सी॥ १ ॥ येकवेळझालेंसकळकारण॥ आतांनारायण
नारायण ॥ २ ॥ अमृतसंजीवनींनिववीलीखाई॥ अं

गेंतयेठाईंहारपलीं॥ ३ ॥ येकादशीविधजागरणउपवास ॥ बारावादिवसभोजनाचा ॥ ४॥ अवघींकर्मेंझालींघटस्फोटापासीं ॥ संबंधयेकेसींउरलानामीं॥५॥ तुकाह्मणेआतां आनंदीं आनंदु॥ गोविंदेंगोविंदूविस्तारला ॥ ६ ॥ ॥ २४३४ ॥

पिंडदानपिंडेठवीलेकरून ॥ तिळींतिळवणमूळत्रई॥ ॥ १ ॥ सारीलेसंकल्पयेकाचींवचनें ॥ ब्रह्मींब्रह्मार्पणेंशेवटींच्या॥ २॥सव्यअपसव्यबुडालेंहेंकर्म ॥येकायेकींवर्मयेकोविष्णु॥ ३ ॥ पितापुत्रत्वाचेंझालेंअवसान॥ जनींजनार्दनअभेदासी॥ ४॥ आहेतैसीपूजापावलीसकळ॥ सहजतोकाळसाधीयेला॥ ५॥ तुकाह्मणेकेला औघ्यांचाउद्धार ॥ आतांनमस्कारशेवटींचा ॥ ६ ॥

॥ २४३५ ॥

सरलेआतांनाहीं ॥ नह्मणेवेळकाळकांहीं ॥ १ ॥ विठ्ठलरुपाळुमाउली॥ सदांप्रेमपान्हायली ॥ २ ॥ शीणवीचारीभाग ॥ नव्हेनिष्ठुरनाराग॥ ३ ॥ भेदाभेदनाहीं॥ तुकाह्मणेतीच्याठाईं॥ ३ ॥ ॥ २४३६ ॥

तुजपाहावेंहेंधरितोंवासना॥ परिआचरणाठावनाहीं ॥ १ ॥ करिसींकैवाईआपुलीयासत्ता॥ तरिचदेखता होईनपाय ॥ २ ॥ बाहीरल्यावेषेंउत्तमदंडीलें॥ भीतरीं मुंडिलेंनाहींतैसें॥ ३ ॥ तुकाह्मणेवायांगेलोंचमीआहे॥ जरीतुह्मीसाह्यनव्हादेवा ॥ ४॥ ॥ २४३७ ॥

दुष्टआचरणग्वाहीमाझेंमन॥ मजठावेगुणदोषमाझे

॥ १ ॥ आतांतुह्मीसर्वजाणापांडुरंगा ॥ पाहिजेप्रसं
गाऐसेंकेलें ॥ २ ॥ व्याघ्राजावायांच्यापंगतीदुर्बळ ॥
वंचिजेतोकाळनव्हेकांहीं ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेआतांझालों
शरणागत ॥ पुढीलउचिततुह्माहातीं ॥ ४ ॥ २४३८ ॥
आतांभयनाहींऐसेंवाटेजीवा ॥ घडलीयासेवासम
र्थाची ॥ १ ॥ आतांमाझ्यामनेंधरावानिर्धार ॥ चिंत
नींअंतरनपडावें ॥ २ ॥ येथेनाहींझालीकोणाचीनिरा
स ॥ आल्यायाचकासकृपेवीसीं ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेयेथे
नाहींदुजिपरी ॥ रायारंकासरींदेवापाईं ॥ ४ ॥ २४३९ ॥
वैष्णवीचोरटी ॥ आलिघरासीकरंटी ॥ १ ॥ आजिआ
पुलेंजतन ॥ कराभांडेंपांघरुण ॥ २ ॥ ज्याचेंधरींखावें ॥
त्याचेंसर्वस्वहीन्यावें ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेमग ॥ नाहींला
गोंदेतलाग ॥ ४ ॥ ॥ २४४० ॥
आयिकतोंदाट ॥ आलेयेकाचेवोभाट ॥ १ ॥ नकावि
श्वासोंयावरी ॥ चोरदेहाचेखानोरी ॥ २ ॥ हेचीयाचि
जोडी ॥ सदाबोडकीउघडी ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेन्यावें ॥
ज्याचेंत्यासनाहींठावें ॥ ४ ॥ ॥ २४४१ ॥
आणिकाचीसेवाकरावीशरीरें ॥ तींयेथेंउत्तरेंकोरडीं
च ॥ १ ॥ ऐसापांडुरंगसुलभसोपारा ॥ नेघेवेरझाराया
चकांच्या ॥ २ ॥ आणिकाचेभेटीआडकाठीपडे ॥ येथे
तेंनघडेवचनही ॥ ३ ॥ आणिकाचेंदेणेंकाळींपोटभरे ॥
येथीलनसरेकल्पांतींहीं ॥ ४ ॥ आणिकदंढीतीचुकली
यासेवा ॥ येथेसोसहेवानाहींदोन्ही ॥ ५ ॥ तुकाह्मणेक

रींआपणासारिखें ॥ उद्धरींपारिखेंउंचनिंच ॥ ६ ॥
॥२४४२॥
दुर्जनाचीजाती ॥ त्याचेतोंडींपडेमाती ॥ १ ॥ त्याचि
बुद्धित्यासीनाडी ॥ वाचेअनुचितबडबडी ॥ २ ॥ पाहे
संतांकडे ॥ दोषदृष्टीपाहेमढें ॥३॥ उंचनिंचनाहीं ॥ तुका
ह्मणेखळाकांहीं ॥ ४ ॥ ॥२४४३॥
नकरींउदास ॥ माझीपुरवावीआस ॥ १ ॥ ऐसेंऐका
नारायणा ॥ माझीपरिसाविज्ञापना ॥ २ ॥ मायबाप
बंधुजन ॥ तूंचिसोयरासज्जन ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेतुजवि
रहित ॥ माझेंकोणकरिलहित ॥ ४ ॥ ॥२४४४॥
जीवनउपाय ॥ वैद्यवाणितुझेपाय ॥ १ ॥ तेमीनाठवीं
घडिघडि ॥ ह्मणोनीयांचरफडी ॥ २ ॥ तुटेभवरोग ॥
जेथेंसर्वसुखभोग ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेवीटे ॥ धरियेलेजेगो
मटे ॥ ४ ॥ ॥२४४५॥
ऐकाहेंवचनमाझेंसंतजन ॥ विनवितोंजोडुनकरतुह्मां
॥ १ ॥ तर्कैंकरुनीयांआपल्याभावना ॥ बोलतियाजना
कोणावरी ॥ २ ॥ आमुचेजीवींचातोचिजाणेभावो ॥
रुक्माईचानाहोपांडुरंग ॥ ३ ॥ चित्तमाझेंत्याचेंगुंतलें
सेपाईं ॥ ह्मणवोनीकांहींनावडेत्या ॥ ४ ॥ तुकाह्मणेम
जनसाहेमीनती ॥ खेदहोयचित्तींभंगमना ॥ ५ ॥
॥२४४६॥
ऐसाकोणीनाहींहेंजयानावडे ॥ कन्यापुत्रघोडदाराध
न ॥ १ ॥ निंबघेतीरोगीकवणियासुखें ॥ हरावयादुः

खेंव्याधीपीडा ॥ २ ॥ कायपळेसूखचोरलागेपाठीं ॥
नघालावीकाठीआडतया ॥ ३ ॥ जयाचेंकारणतोचि
जाणेकरूं ॥ नयेकोणावारूंआणिकासी ॥ ४ ॥ तुकाह्म
णेतरीसांपडेनिधान ॥ घ्यावावोवाळूनजीवबळी ॥ ५ ॥
॥ २४४७ ॥
कायमीअन्यायीतेघालापालवीं ॥ आणिकवाटदावीं
चालावया ॥ १ ॥ मागपाहोनियांजातोतेचिसोई ॥ न
वजावेंकांहींकोणासांगा ॥ २ ॥ धोपटमारगलागलासे
गाढा ॥ मजकायपीडाकरातुह्मी ॥ ३ ॥ वारितांहिभयको
णधरोधाक ॥ परितुह्मायेकसांगतोंमी ॥ ४ ॥ तुकाह्म
णेशूरदोहींपक्षींभला ॥ मरतांमुक्तझालामानपावे ॥
॥ ५ ॥ ॥ २४४८ ॥
नव्हतिमाझेबोलजाणाहानिर्धार ॥ मीआहेमजूरवि
ठोबाचा ॥ १ ॥ निर्धारावचनसोडवीलेंमाझ्या ॥ कृपा
ळुवेंलज्जाराखीयेली ॥ २ ॥ निर्भरमानसींझालोंआ
नंदाचा ॥ गोडावलीवाचानामघोषें ॥ ३ ॥ आतांभय
माझेंनासलेंसंसारीं ॥ झालोंसेयावरीगगनाचा ॥ ४ ॥
तुकाह्मणेहातोसंतांचाप्रसाद ॥ लाधलाआनंदप्रेमसु
ख ॥ ५ ॥ ॥ २४४९ ॥
जराकर्णमूळींसांगोंआलीगोष्टी ॥ मृत्युचीहेभेटीजव
ळीआली ॥ १ ॥ आतांमाझ्यामनाहोईसावधान ॥ वा
टेयाचीजाणकार्यसिद्धी ॥ २ ॥ शेवटीलघडीबुडतांन
लगेवेळ ॥ साधावातोकाळजवळीआला ॥ ३ ॥ तुका

ह्मणेचित्तींकुळीचिदेवता ॥ वारावाभोंवताशब्दमि
थ्या ॥४॥ ॥२४५०॥
मार्गीलतेआटीयेणेघडेसांग ॥ सुतवेळअंगयेकासूत्रें
॥ १ ॥ पहिपाहुणेरेतेसोहळ्यापुरते ॥ तेथुनिआरतउ
पच्यारीते ॥ २ ॥ अवश्यकतेथेंआगळाआदर ॥ चाली
थोडेफारसंपादते ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेऋणफिटेयेकेघडी ॥
अलभ्यतेजोडीहाताआली ॥ ४ ॥ ॥ २४५१॥
साधावातोदेवसर्वस्वाचेसाठीं ॥ प्रारब्धातीतुटीक्रिय
माण ॥ १ ॥ मगकासयानेंपुन्हासंवसार ॥ बीजाचेअं
कुरदग्धहोती ॥ २ ॥ जेणेदिल्हेंत्यासीद्यावेंपिंडदान ॥ उ
त्तीर्णचरणधरुनीव्हावें ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेनीजभोगयेई
लनिजतां ॥ नाहींहोईलसत्तादुजियाची ॥४॥२४५२॥
जळोआगीपडोखाण ॥ नारायणभोक्तातो ॥ १ ॥ ऐसी
ज्याचीवदेवाणी ॥ नारायणीतपावे ॥ २ ॥ भोजनका
ळींकरितांधंदा ॥ ह्मणोगोविंदापावलें ॥ ३ ॥ तुकाह्म
णेनलगेमोल ॥ देवाबोलआवडती ॥ ४ ॥ ॥२४५३॥
संतांसीक्षोभवीकोणाहीप्रकारें ॥ त्याचेनव्हेंबरेंउभय
लोकीं ॥ १ ॥ देवाचातोवैरीशत्रुदावेदार ॥ पृथ्वीवरी
थारनेदीतया ॥ २ ॥ संतांपासींज्याचानुरेचीविश्वास ॥
त्याचेझालेदोषबळीवंत ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेक्षीरवासरा
च्याअंगें ॥ किंवाधांवेलागे विषमेमारूं ॥४॥२४५४॥
उदकींकालवीसेणमळमूत्र ॥ तोहोयपवित्रकासया
नें ॥ १ ॥ उद्धारासीठावनाहींभाग्यहीना ॥ विन्मुखचर

णासंतांचीया ॥ २ ॥ दुखवितों बूडेंसांगडीचाताफा ॥
आतत्याईपापाचीचमूर्ति ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेजेव्हांफिर
तेंकपाळ ॥ तरी अमंगळयोगहोतो ॥ ४ ॥ ॥२४५५॥
शोकवावाम्यांदेहे ॥ ऐसेंनेणोपोटींआहे ॥ १ ॥ तरिच
नेदाजीउत्तर ॥ दुःखराखिलेंअंतर ॥ २ ॥ जावेंवनांतरा ॥
येणेउद्देशेंदातारा ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेगीरी ॥ मजसेववा
वीदरी ॥ ४ ॥ ॥२४५६॥
येईलतुझ्यानामा ॥ लाजह्मणोंपुरुषोत्तमा ॥ १ ॥ धीर
राहिलोंधरुनी ॥ त्रासउपजलामनीं ॥ २ ॥ जगाकथा
नाव ॥ निराशेनेंनुपजेभाव ॥ ३ ॥ तुह्मीसाक्षींकींगा ॥
तुकाह्मणेपांडुरंगा ॥ ४ ॥ ॥२४५७॥
नणेजपतपअनुष्ठानयाग ॥ काळेंतवलागघेतलासे
॥ १ ॥ रिघालोंयाभेणेंदेवाचेपाठीसीं ॥ लागेत्याचेंत्या
सीसांभाळणें ॥ २ ॥ मापेंमापसळेचालिलीचढती ॥
झालीमगरातीकायचाले ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेचोराहातीं
जेवांचले ॥ लाभावरीआलेवारिलेशु ॥ ४ ॥ २४५८ ॥
कळोआलेंऐसेंआतां ॥ नाहींसत्तातुह्मासी ॥ १ ॥ तरी
वीर्यनाहींनामा ॥ जातोप्रेमाखंडत ॥ २ ॥ आडऐसेंये
तेंपाप ॥ वाढेतापआगळा ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेगुणझाला ॥
हाविठ्ठलाहीनशक्ति ॥ ४ ॥ ॥२४५९॥
लागोंदिल्हेंआंगा ॥ ऐसेंकांगासन्निध ॥ १ ॥ कोण्या
पापेंउदयोकेला ॥ तोदेखिलाप्रळय ॥ २ ॥ नदेखवेपी
डिलासर्प ॥ दयादर्पविषाचा ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेभलें ॥ म